Štev. 26 (640) L. XIII.
NOVO MESTO. četrtek,
28. junija 1962

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

Sistem strokovnega izobraževanja

NAJ RASTE IZ POTREB IN ZAHTEV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

22. junija je bila v Novem mestu 4. redna seja okrajnega odbora SZDL, ki jo je vodil predsednik Viktor Župančič, udeležila pa sta se je poleg predstavnikov srednjih šol, zbornic, zavodov za zaposlovanje delavcev in pedagoških medobčinskih zavodov tudi podpredsednik GO SZDL Slovenije Franc Kimovec-Žiga in predsednik Zveze delavskih univerz Slovenije Ivo Tavčar. Referat o strokovnem in srednjem šolstvu o pošolskem izobraževanju v okraju je prebral sekretar okr. odbora SZDL Miro Gošnik, v plodni razpravi pa so sodelovali tovariši Lojze Pajnič, Lojze Štih, Lado Trampuš, Niko Belopavlovič, Nada Gostič, Ivan Medved, Franc Pirkovič, Francka Slak, tov. Kolarjeva iz republiškega sveta za strokovno šolstvo, Janez Grašič, Franc Kočevar, Ivan Kasesnik in Franc Kimovec-Žiga.

Okrajno politično vodstvo ni prvič ugotavljalo, da se na področju strokovnega šolstva ukvarjamo še vedno z dokajšnjo zaostalostjo, vendar pa je na petkovi seji okrajni odbor SZDL močno poudaril, da bi nadaljnje zapostavljanje ali podcenjevanje tega področja začelo ovirati možnosti za hitrejši razvoj vseh vej naših gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Z drugimi besedami: vse družbeno-politične sile v okraju morajo enotneje nastopati, ko gre za vprašanje 3 gimnazij (Brežice, Črnomelj, Novo mesto), učiteljišča, ekonomske srednje šole in administrativne šole v Novem mestu, kmetijske šole na Grmu (z oddelkom na Radni), tehniške srednje šole v Vidmu-Krškem in za vrsto večernih, tehniških, ekonomskih in administrativnih šol za odrasle. Tu pa so še: vajenske šole v Brežicah (2), Novem mestu, Sevnici in Vidmu-Krškem. Gre za probleme, življenje in delo mladine v dijaških domovih v Šmihelu, Bršlinu, na Kapitlju in na Grmu v Novem mestu, pa za tiste v Brežicah, Črnomlju, na Radni in Vidmu-Krškem. Sem štejemo tudi delavske univerze v vseh občinah, medtem ko sta v Novem mestu še Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela ter Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva.

Tako široko razgrnjena mreža srednjih in strokovnih šol ter izobraževalnih ustanov terja seveda posebno skrb družbe kot celote. Posebno velja to za naš okraj, ko vemo, da obstoječe šole in druge izobraževalne ustanove niso odraz proučenih potreb gospodarstva in družbenih služb, sploh pa ne ustrezajo številu vsakoletnih absolventov naših osnovnih šol. Dobro tudi vemo, da tlači prav te šole vrsta perečih in zares težkih problemov (finance, učila, prostori, kadri, odnos ljudskih odborov, organizacij in delovnih kolektivov do programov in pro-

(Nadaljevanje na 3. strani)

JULIJ IN AVGUST NAM NE SMETA ŠKODOVATI

Na zadnji seji okr. odbora SZDL je podpredsednik OLO tov. Silvo Gorenc pretekli petek seznanil odbornike tudi z informacijo o stanju gospodarstva v okraju. Navajamo nekatere njegove podatke v zgoščeni obliki:

od januarja do konca maja 1962 smo v okraju dosegli 39,6 odst. finančne realizacije letošnjih gospodarskih načrtov; v istem času smo dosegli 38,5 odst. materialnih stroškov, 43,8 odst. amortizacije, 39,3 odstotka osebnih dohodkov in 56 odst. skladov. Matematični del letnega plana je s tem dosežen z 41,7 odst., kar predstavlja zaostajanje za 2,1 odst. V primerjavi s prvimi petimi meseci lanskega leta pa smo dosegli kar lep napredek:

realizacija je višja za 29,2 odst., materialni stroški so večji za 19,5 odst., amortizacija za 34,3 odst., osebni dohodki za 24,6 odstotka in skladi kar za 91,7 odstotka višji kot lani v tem času. Žal pri tem nekateri podrobnejši podatki spet niso tako razveseljivi. Tako zaostaja industrijska proizvodnja v okraju za 3,8 odst. za planom (zlasti rudnik Kanižarica, proizvodnja nekovin in kovinska industrija). V kmetijstvu pričakujemo za pribl. 10 do 15 odst. nižjo proizvodnjo zaradi neugodnih vremenskih razmer v pomladnih mesecih. V tem času smo dosegli šele 24,4 odst. letnega plana investicij, vendar so v ospredju prioritetne gradnje. V trgovini se cene počasi ustaljujejo, močna nihanja pa doživljajo še vedno cene zelenjave in sadja. V gostinstvu so zabeležili padec potrošnje pijač v primerjavi z lanskim istim obdobjem, delen zastoj pa ima tudi obrt zaradi zastoja v dobavah reprodukcijskega materiala.

Obširneje bomo o ostalih podatkih o stanju v gospodarstvu poročali po jutrišnji seji OLO. Že zdaj pa je treba opozoriti: v juliju in avgustu, za časa dopustov, proizvodnja ne sme biti manjša! Poskrbimo za nemoten potek vsega dela!

PRED LETOŠNJIM DNEVOM BORCA

V vseh občinah našega okraja se organizacije Zveze združenj borcev NOV vneto pripravljajo na proslave 4. julija — dneva borcev. Odbori Zveze borcev, ZROP in invalidskih organizacij poročajo o pripravah akademij in drugih proslav, o izletih v partizanske kraje in k obeležjem NOB. Največ priprav je usmerjenih k slavju, ki bo 4 julija dopoldne v Brestanici: tam bodo odkrili spomenik vsem slovenskim internirancem, konfinirancem, izseljencem in nasilnim preseljencem. V Novem mestu bo družabna prireditev ZB III. terena na Loki že v nedeljo, 1. julija, v ponedeljek zvečer pa bo v dvorani Doma JLA akademija v počastitev 4. julija; sodelovali bodo tudi člani ljubljanske Opere. V torek, 3. julija zvečer, bo v Domu JLA družabni večer za člane društev in organizacij. Priredila ga bo uprava doma. Četrtega julija bo IV. teren ZB v Novem mestu priredil proslavo in družabno prireditev na Grmu.

PIKNIK SLOVENSKIH IZSELJENCEV BO LETOS 4. JULIJA OB HOTELU »GRAD OTOČEC« NA KRKI PRI NOVEM MESTU

Nad 2500 slovenskih izseljencev, njihovih sorodnikov, znancev, prijateljev in drugih domačih gostov se bo 4. julija — za dan ameriške neodvisnosti — zbralo na Otočcu, kjer se bodo po enem letu spet srečali in se poveselili na pikniku. Letos je gostitelj in prireditelj te tradicionalne ameriške zabave na slovenskih tleh novomeška občina. Tako nam bo v veselje in radost pozdraviti drage goste v neposredni bližini dolejske metropole, na že po vsem svetu znanem Otočcu.

Priprave za to svojsko prireditev, ki bo tokrat prvič v novomeški občini in sploh prvikrat na Dolenjskem, teko h koncu, kar pa je nedvomno zasluga organov prireditelja oziroma zelo dobre organizacije. Piknik pripravlja več komisij, ki so si zadale nalogo, da bi se 4. julija na Otočcu vsi, posebno pa slovenski izseljenci, kar najbolje počutili in se razvedrili. V ta namen bo postavljenih nad sto veseličnih miz, dvoje osem metrov in dvoje 4 metre dolgih šankov, kjer bodo po zmernih cenah prodajali najbolj izbrana topla in hladna jedila ter tople in hladne alkoholne in nealkoholne pijače. Za pravo vzdušje pa bodo poskrbeli muzikantje, ki bodo igrali zdaj za ples, zdaj za veselo razpoloženje obiskovalcev.

Preskrbljeno bo tudi za zabavo druge vrste. Tako bodo za slovenske izseljence peli pevski zbori in priznan oktet iz Ljubljane, folklorna skupina pa bo zaplesala nekaj plesov iz belokranjske zakladnice ljudskih plesov. Zagotovljeno je, da se bodo dragi gostje iz zamejstva, slovenski rojaki, na Otočcu kar najbolj udobno počutili.

Ker je Otočec pomemben in daleč naokoli, tudi v inozemstvu, znan turistični kraj, bo marsikdo želel imeti čimveč spominov nanj. Tudi za to bo poskrbljeno. V posebnem paviljonu bodo prodajali razne znamenitosti, spominčke in druge okrasne predmete, ki so znani predvsem v Sloveniji. Torej bo dovolj razvedrila, spominčkov in tudi prostega časa, da si gostje ogledajo Krško dolino z znamenitim otoškim gradom.

ZAPISKI S PLENUMA OKRAJNEGA KOMITEJA LMS V NOVEM MESTU, 24. JUNIJA 1962

O perspektivi kmečkega mladinca

Nedeljski plenum okrajnega komiteja LMS je pomemben predvsem zavoljo dveh stvari: ker je dodobra pretresel položaj kmečkega mladinca in ker je od svojih funkcionarjev zahteval red in disciplino. Tako o prvi kakor o drugi stvari so se mladinci temeljito pogovorili in nakazali pot, kako bi se pomanjkljivosti odpravile.

Prvo vprašanje, položaj kmečkega mladinca oziroma mladinca, ki se preživlja s kmetijstvom, je vsaj trenutno zelo pereče in zahteva dobro poznavanje vseh sprememb, ki so zajele podeželje po pričetku socialistične preobrazbe vasi. Niso presenetljive ugotovitve, da je kmečkih mladincev vedno manj, da se hočejo domala vsi zaposliti v industriji. Zaradi tega so tisti mladinci, ki kljub temu ostanejo na vasi nekako osamljeni. To se kaže predvsem v tem, ker imamo vedno manj mladinskih aktivov z izrazito kmečko mladino. Morda bi to še najbolj osvetlil primer iz Starega trga ob Kolpi, kjer je bilo včasih 74 mladincev, danes pa so le trije.

Razumljivo je, da so na podeželju še vedno mladinski aktivi, toda njihov sestav ne govori v prid vaški mladini. Tu so predvsem učitelji, delavci, obrtniki. Gre predvsem za izobrazbo teh mladih ljudi, ki tvorijo podeželske aktive. Ob tem moramo

(Nadaljevanje na 3. strani)

Le dobro jih poglejte, pionirje in pionirke novomeške osnovne šole »KATJE RUPENA«: niso se ustrašili vročih poletnih in prvih počitniških dni, temveč so že drugi dan po zaključku pouka prihiteli na pomoč pri izgradnji novega šolskega športnega igrišča. Kaj več preberite o njihovem pridnem delu na 11. strani današnje številke

Pred republiško skupščino Zveze združenj borcev NOV

V torek, 3. julija, bo v Ljubljani republiška skupščina Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Iz našega okraja se bo skupščine udeležilo 19 izvoljenih delegatov, razen njih pa še 5 članov bivših glavnih odborov ZROP in ZVVI, skupno tedaj 24 tovarišev.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo izšla zaradi dneva borca že v torek, 3. julija 1962. V njej bomo objavili tudi točen spored slavja v Brestanici, kjer bo letošnja osrednja proslava 4. julija.

UREDNIŠTVO

VREME

OD 28. 6. DO 8. 7. 1962

Približno do 1. julija bo pretežno lepo vreme. Nekako od 2. julija dalje nestalno s pogostnimi padavinami in hladneje.

Rešimo krompir!

Vsako leto, zlasti če je mokrotno napravi na krompirjevih nasadih veliko škodo krompirjeva plesen ali fitoftora. Menda pozna to nevarno glivično bolezen vsak pridelovalec: sušenje listov, ki se začne na robovih, se v ugodnih pogojih razširi na vse liste, nasad ima značilen duh po plesnobi.

Da bi se preprečila milijardna škoda zaradi krompirjeve plesni, je po predpisih njeno zatiranje obvezno. Večje število opazovalcev t. im. protifitoftorne službe budno zasleduje po vsej Sloveniji prve pojave plesni. Kot pri večini bolezni velja tudi za plesen, da jo je lahko zadržati v razvoju, če krompir pravočasno škropimo. Ko je nasad od plesni suh, je škropljenje odveč.

Za zatiranje bolezni uporabljamo predvsem bakrena in organska cinkova sredstva v naslednjih količinah: 25 odst. bakreno apno — 12 kg na hektar; 50 odst. bakreno apno — 6 kilogramov na hektar; Dithane M ali Dithane Z ali Lirotan — 3 kg na hektar; Cuprablau — 7–10 kg na hektar itd.

Koliko se vzame sredstva na 100 litrov vode, je odvisno od zmogljivosti škropilnice. Predvsem je treba gledati, da dobro zadenemo spodnje strani vseh listov, kajti le takrat bo škropljenje uspešno.

Istočasno, ko škropimo proti plesni, lahko zatiramo tudi koloradskega hrošča. Najbolj znana sredstva za to so: Lindan — poraba 2 l na hektar; Pantakan S-50 — 2 kg na hektar; Pantakan S-25 — 4 kg na hektar itd. Ta sredstva lahko mešamo z onimi za zatiranje plesni.

Da bo zatiranje plesni res učinkovito in da bo krompir zdrav, svetujemo vsem pridelovalcem in zadrugam, naj si pravočasno pripravijo kemična sredstva in škropilnice, da bodo lahko intervenirali takoj, ko bo potrebno. Zaenkrat so najbolj v nevarnosti zgodnje sorte. Vsi pridelovalci pa naj redno zasledujejo napovedi protifitoftorne službe po radiu in dnevnem časopisju.

inž. B. V.

Do kdaj tako?

V prodajalnah trgovskega podjetja »Železnina« v Novem mestu in tudi v drugih prodajalnah cene niso ustaljene. Razlike so za sto in celo tisoč dinarjev. Ker potrošniki nimajo možnosti, da bi se prepričali, kako je s cenami v Karlovcu, Zagrebu in drugod, zlasti pa, da bi vedeli, koliko veljajo predmeti, ki jih prodajata »Železnina« in »Radio-elektro« v drugih krajih, navajam nekaj primerov.

V Zagrebu na Ilici 44 velja električni štedilnik s štirimi ploščami in termostatom znamke »EKA«, sistem AEG, 61.600 din, v prodajalni Železnine v Novem mestu pa že 67,600 din. V Karlovcu prodajajo prav tak štedilnik po 63.000 din, kar je za 4600 din ceneje kot v Novem mestu. Če upoštevamo vse stroške, ki jih ima potrošnik, ko gre nakupovat tak štedilnik v Zagreb, vidimo, da ima še vedno 4640 din dobička.

Hladilnika znamk TOBI iz zagrebške in EKA iz mariborske tovarne, ki držita po 90 litrov, sta v Novem mestu 12.000 din dražja kot v omenjeni ulici v Zagrebu. Tudi tranzistorski sprejemniki so v Novem mestu za 3500 din dražji kakor prav taki v Zagrebu. Tomosov moped pa je v Novem mestu 5000 din dražji.

Razlike v cenah niso samo pri prodaji industrijskih izdelkov. V Novem mestu so celo prehrambeni predmeti dražji kot v Zagrebu. Tako velja kilogram solate na novomeški tržnici 130 din, v Zagrebu pa le 100 din. Grah je v Zagrebu za 35 din cenejši, paradižnik pa za 60 din. Češnje so v Zagrebu 60 do 100 din kilogram, kar je odvisno od kvalitete, medtem ko se v Novem mestu prodajajo po enotni ceni 130 din. Jajca stanejo v Karlovcu 20 do 22 din, v Novem mestu pa kar 25 din. Paradižnikove sadike so v Zagrebu po 5 do 10 din, v Novem mestu ne glede na kvaliteto po 15 din. Zeljne sadike veljajo v Zagrebu in Karlovcu 1 din, v Novem mestu pa 5 din.

Spričo teh ugotovitev se potrošniki v Novem mestu upravičeno sprašujemo, zakaj moramo kupovati vse draže, ko vemo, da je zagrebški in karlovški trg mnogo teže oskrbovati. Zakaj je cena odvisna od samovolje vodilnih oseb v prodajalnah? Zakaj novomeška trgovina tudi ne skrbi za boljšo in cenejšo preskrbo? Zakaj niso cene v Novem mestu ustaljene kot v krajih blizu tega mesta? Ali je dinar v Novem mestu manj vreden od onega v Karlovcu in Zagrebu? Kako so vodilni in odgovorni ljudje v Novem mestu razumeli Titov govor v Splitu in pismo CK ZKJ? Kaj pri tem počno samoupravni organi in tržna inšpekcija? Nedvomno je novomeški trg laže in ceneje oskrbovati kakor zagrebške in karlovške tržnice. Obveznosti do skupnosti so v vseh mestih enake, tudi prometni davek je povsod enak, o tem sem se sam prepričal.

S čim torej opravičuje novomeška trgovina take razlike? Koliko časa bo še tako?

Nikola Djurašević,
Novo mesto, Jerebova 16

OBVESTILO DOPISNIKOM

Vseh poslanih prispevkov zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli uvrstiti v današnjo številko; na vrsto pridejo prihodnji teden. Prosimo, poročajte nam v poletnih mesecih zgoščeno in na kratko, da bomo lahko kljub zmanjšanemu obsegu objavili čimveč gradiva. Preberite objavo na zadnji strani današnje številke!

UREDNIŠTVO

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kairska konferenca

Čedalje bolj se bliža začetek kairske konference držav v razvoju, ki je napovedan za 9. julija. Pričakujejo, da se bo te konference udeležilo nad dve sto zastopnikov iz kakih 35 držav, ki niso vključene v zaprte gospodarske skupine.

To konferenco pogostokrat omenjajo kot nadaljevanje beograjske konference na gospodarskem poprišču. Tudi ta konferenca nima namena ustvarjati kake tretje sile v svetovem gospodarstvu, ampak zgolj zaščititi interese držav v razvoju in tudi razvitejših držav, interese, ki jih trenutno najbolj ogroža zahodnoevropski skupni trg.

V bistvu gre za prizadevanje vskladiti gospodarsko dejavnost in politiko, doseči določeno enotnost, da bi omilili pritisk SET oziroma Skupnega trga. Ta pritisk pa je čutiti na vseh celinah. Nerazvite države lahko nudijo v glavnem surovine, cena surovinam pa iz leta v leto pada. Vzemimo najprej Afriko. Cilji SET v Afriki so popolnoma jasni: pritegniti na svojo stran nekaj afriških držav, jim nuditi nekoliko ugodnejše pogoje za trgovino in si tako ustvariti surovinsko bazo. Z drugimi besedami, zagotoviti si vpliv na škodo drugih afriških držav.

Latinska Amerika. Danes je prišlo tako daleč, da se južnoameriške države upravičeno bojijo, kam bodo s kavo, ki so jo doslej izvažale v Evropo in je bila eden izmed najbolj zanesljivih izvoznih artiklov iz tega dela sveta. Izvoz kave je navrgel na leto kakih tri sto milijonov dolarjev. Francija pa je zdaj že napovedala, da bo uvažala kavo iz Afrike in da bo nudila določenim afriškim državam carinske olajšave pri uvozu kave. Brez takšnih carinskih olajšav pa južnoameriška kava seveda ne bo mogla konkurirati afriški.

Že zdaj, ko Skupni trg še ni dosegel svoje končne oblike, se je trgovinska menjava med Južno Ameriko in Zahodno Evropo zmanjšala za 26 odstotkov. Se huje bo, če se SET pridruži Velika Britanija. V tem primeru bodo najbolj prizadete države Commonwealtha: Indija, Avstralija, Nova Zelandija in celo Kanada. Tudi Japonska se pritožuje.

Vse to dokazuje, kako daljnosežne in školjive posledice ima že zdaj taka zaprta gospodarska grupacija, kot je SET ne samo za države v razvoju, ampak celo za tiste, ki so že visoko industrializirane.

Spričo vsega tega dobiva kairska konferenca še poseben pomen. Številni časopisi poudarjajo, da bo ta konferenca dogovor ogroženih narodov na poti izvojevanja njihove gospodarske neodvisnosti.

»Razvijajoče se države so upravičeno vznemirjene in morajo zato nujno ukrepati,« piše kairski tisk.

»Udeleženci kairske konference bodo proučevali položaj držav, ki zastopajo podobna gledišča do gospodarskih nevarnosti, ki ogrožajo njihove interese zaradi obstoja gospodarskih blokov, predvsem Skupnega trga, in zaradi gospodarskega pritiska razvitih držav na nerazvite,« piše sudanski tisk.

Tudi tisk drugih držav opozarja na pritisk in škodo, ki jo te države trpijo zaradi neenakopravnih odnosov v svetu. Zato bo na dnevnem redu konference mnogo poročil držav udeleženk o negativnih posledicah politike gospodarske diskriminacije v svetovni blagovni menjavi.

Kakor poroča srednjevzhodna časopisna agencija MEN bo konferenca obravnavala mednarodno trgovino, predvsem s kmetijskimi proizvodi in osnovnimi surovinami, vpliv velikih carinskih zvez, dotok investicijske pomoči v razvijajoče se države iz tujine, vpliv razorožitve na zboljšanje gospodarskega položaja v svetu, predvsem na nezadostno razvitih ozemljih, sodelovanje in samopomoč v razvoju in več drugih vprašanj.

Razumljivo je, da se bo tudi Jugoslavija udeležila kairske konference, saj je prav tako gospodarsko ogroža Skupni trg kot druge države. Poleg tega je Jugoslavija evropska država, ki je imela in deloma še ima zelo živahne trgovske stike z Zahodno Evropo. Ti stiki so zdaj ogroženi.

Navzlic včasih zelo različnim interesom držav, ki se bodo udeležile kairske konference, je pričakovati, da bo pomenila velik korak naprej pri združevanju tistega dela sveta, ki ni po svoji krivdi siromašen. Ta svet se hoče razvijati in napredovati. Zdaj se mora boriti še proti zavestni in umetni diskriminaciji bogatih zahodnoevropskih držav, čeprav ima celo brez te diskriminacije težav in problemov na pretek.

Kratke z naših strani

■ V Washingtonu so nezadovoljni z zadnjim govorom indijskega premiera Nehruja, ki je obdolžil ZDA protiindijskih stališč »v skoraj vseh vprašanjih, ki so bistvenega pomena za Indijo«.

■ Po enotedenskem bivanju v LR Romuniji je sovjetski premier Nikita Hruščov odpotoval nazaj v Moskvo. V skupnem uradnem sporočilu je med drugim rečeno, da imata obe državi politiko miroljubne koeksistence za edino pravilno in razumno politiko.

■ Nove gospodarske težave v Kanadi so precej otežkočile položaj premiera Diefenbakerja, čigar stranka je na nedavnih volitvah sicer zmagala, a je izgubila večino v parlamentu. Številni komentatorji napovedujejo nove parlamentarne volitve v Kanadi čez leto dni.

■ Po krizi, ki je trajala od 30. maja letos, se je Ismetu Inönüju naposled posrečilo sestaviti novo turško vlado. V njej so zastopniki Narodne republikanske stranke, Stranke nove Turčije in Republikanske kmečke stranke.

■ Načelnik francoske mornarice admiral Georges Cabanier je izjavil, da je mogoče pričakovati, da bo Francija do leta 1969 zgradila prvo atomsko podmornico tipa Polaris.

■ Kakih 40.000 rudarjev in njihovih družin iz Walesa je protestiralo proti prihodu zakov, ki bodo tukaj sodelovali pri skupnih britansko-nemških hodnonemških vojaških oddelmanevrih.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

TITO O PEREČIH NALOGAH

Ob zaključku šolskega leta na visoki šoli političnih ved v Beogradu se je predsednik Tito dlje časa razgovarjal s predstavniki študentov in profesorjev visoke šole. »Vaša naloga je, tovariši,« je med drugim dejal predsednik Tito, »da vzporedno s proučevanjem marksistične znanosti in politične ekonomije proučujete tudi zelo bogato prakso in različne družbene pojave v življenju naše socialistične države.« Tovariš Tito je nato podrobno govoril o nekaterih negativnih pojavih. Dejal je, da imamo probleme, imamo pa tudi ljudi, ki bodo te probleme reševali in rešili. Biti moramo samo enotni v vseh vprašanjih. »Posamezna podjetja so, namesto da bi čimprej osvojila tehnologijo proizvodnje in samostojno krenila naprej, videla zase več koristi v izkoriščanju naših instrumentov. V različnih krajih smo gradili vrsto ‚političnih' tovarn, ki jih moramo sedaj zapirati ali pa jih preusmerjati v drugo proizvodnjo. Lani smo imeli v skladiščih ogromne vrednosti nekurantnega blaga, ki pa se je štelo v narodni dohodek. Vse te različne napake so povzročile, da je prišlo do negativne bilance v zunanji trgovini in to moramo sedaj zdraviti.« — Tovariš Tito je zatem govoril o ukrepih, ki jih je treba storiti, da bi se izkopali iz takšnega položaja. Med drugim bo treba izvršiti revizijo petletnega plana in sploh naše investicijske politike, v prihodnje pa investirati na rentabilni podlagi. Treba bo odpraviti tudi pretirano velike razlike v osebnih dohodkih, ki so sicer redke, toda kjer so, nam delajo politične težave. Težave, ki jih imamo sedaj, bomo prebredli. Naša država ni več siromašna. Ustvarili smo zares trdne temelje. Zato nam ne bo treba zatezati pasu. Predvsem pa ne bi smeli dopustiti, da bi težave sedanjega položaja občutili delavci, ki so slabo plačani.

V razgovoru se je predsednik Tito dotaknil tudi nalog komunistov in med drugim dejal: »Sedaj imajo besedo komunisti — ne zato, da bi poveljevali, temveč zato, da bi pravilno usmerjali naš družbeni in gospodarski razvoj.« Vloga komunistov je takšna, da morajo biti tudi tam, kjer je najtežje. Nekateri komunisti pa so hoteli, da bi se v njihovi hiši prej kot pri drugih videla popolna uresničitev socializma. Vse te in druge podobne pojave moramo preprečiti, kajti utegnili bi deformirati našo mlado družbo in zelo negativno vplivati na njeno nadaljnje življenje. — Tovariš Tito se je dotaknil tudi nacionalističnih teženj, ki žive pri malomeščanskih elementih. Te težnje niso tako pereče, toda žal se jim nekateri komunisti niso upirali. Mi smo takšna skupnost, kjer so vsi deli drug na drugega tesno navezani. Spet pa tega ne smemo razumeti tako, kot da mora delavec, katerega produktivnost je večja, na primer v Sloveniji, s svojim standardom čakati, da se bo do te ravni povzpel tudi delavec z nižjo produktivnostjo. Po drugi strani pa na primer Slovenci ne bi imeli pravice reči, da njim ni treba dajati tja, kamor je potrebno dati — denimo Makedoniji, Črni gori itd. — Tovariš Tito je govoril še o nekaterih kadrovskih problemih in v zvezi z rotacijo kadrov med drugim dejal: »Izkušnje starejših so zelo koristne in neogibne, kadar jih prenašajo na mlajše generacije normalno, s skupnim delom na problemih notranjega razvoja.«

● V Beogradu je bilo zvezno posvetovanje o šolanju, zaposlovanju in družbeni aktivnosti mladink. Ugotovili so, da je zaradi nepravilnega odnosa staršev zlasti v zaostalih krajih odstotek nepismenosti pri dekletih precej večji kot pri fantih. Treba bi bilo povečati pritisk na starše, da bodo omogočili svojim otrokom obvezno šolanje, kajti kdor ni pismen, se ne more naprej izobraževati, brez ustrezne izobrazbe pa ni kvalifikacije.

● Zvezni sekretariat za trgovino je izdal odlok o prepovedi zvišanja cen steklene, keramične in porcelanaste posode, firneža, oljnih barv, lakov in svinčnikov. Teh proizvodov od 20. t. m. šest mesecev ne smejo zvišati, če medtem ne bo določeno drugače.

● Podpredsednik zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić je sklical seji zveznega zbora in zbora proizvajalcev za 30. junij. Na dnevnem redu bo tudi zaključni račun za 1961, ki sta ga sprejela oba proračunska odbora.

● Na VI. plenumu CK ZK Makedonije je sekretar Lazar Koliševski poudaril, da se politična aktivnost komunistov v republiki še naprej odvija z nezmanjšano intenzivnostjo in širino. Posebej je podčrtal potrebo po usposabljanju gospodarskih organizacij na ekonomskih osnovah.

● »Skupnost želi imeti kontrolo nad javno službo — odvetništvom, ker je to v interesu vse skupnosti in ker s tem lahko učinkovito odstranjuje negativnosti na tem področju,« je izjavil sekretar ZIS za pravosodne zadeve Jošip Hrnčević na plenumu Zveze odvetniških zbornic.

● Predsednica ljudske skupščine LR Slovenije Vida Tomšič je v soboto sprejela v prostorih ljudske skupščine italijanske novinarke, ki so se mudile na obisku v Sloveniji.

● Po nekaterih ocenah bo skupen pridelek pšenice v Jugoslaviji letos znašal okrog 3 milijone ton, kar bi bilo približno 300.000 ton manj kot lani. V južnih krajih države so že pričeli z žetvijo visokorodne pšenice.

Novomeški sejem

Na ponedeljkovem živinskem sejmu v Novem mestu ni bilo posebnega prometa. Na razpolago je bilo 688 prašičev po 5.000 do 8.000 din. Prodali so jih le 481. Zaradi ugodnega vremena imajo kmetovalci obilo dela na poljih, in jih je le malo prišlo na sejem. Prašiče so kupovali največ domačini, nekaj kupcev pa je bilo iz okolice Kočevja.

Sistem strokovnega izobraževanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

blemov srednjih in strok. šol itd. itd.). Niso redke govorice o ukinitvi te ali one šole, kar spet govori o nerešenih problemih, s katerimi se vodstva teh šol in ljudski odbori ubadajo. Na drugi strani pa je posebno letos stopilo pred nas izredno težko vprašanje:

● Kam z mladino, ki konča 8 razredov osnovne šole?

Podatki v poročilu na seji namreč govore, da zaključuje letos osnovnošolsko obveznost v okraju 2900 otrok. Osmi razred bo od teh končalo le 1734 otrok, medtem ko je 1166 otrok doseglo 15 let starosti že v nižjih razredih. Čeprav je letos v popolnih osnovnih šolah že 70 odst. vseh otrok, bo treba še hitreje doseči prehod vseh otrok na šolanje v popolnih osnovnih šolah. Poglejmo še, kam bodo šli otroci letos: srednje in strokovne šole v okraju jih bodo lahko sprejele 510, v vajenske šole, trgovski in gostinski center jih bo šlo lahko 424, v šole izven okraja pa 200, skupaj torej 1134 otrok. Kar 600 otrok z osmimi razredi osnovne šole pa v domačem okraju nima možnosti za nadaljnje šolanje ali zaposlitev. Če k temu prištejemo še 1166 otrok, ki so že stari 15 let, pa nimajo popolne osnovne šole, dobimo kar 1766 mladink in mladincev, ki stoje pred zaprtimi vrati v življenje. V tem pa je tudi bistvo problema, ki ga je sprožila petkova seja okrajnega odbora SZDL:

neusklajenost potreb po kadrih in priliva otrok, ki končujejo obvezno šolanje.

V kratkem poročilu s seje ni mogoče obdelati številnih vprašanj, ki jih je dalo izčrpno in bogato poročilo; kar 5 ekip komisije za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL (podkomisija za šolstvo) je skupno z idejno-vzgojno komisijo pripravilo toliko gradiva, da bo za njegovo obdelavo v praksi in za uresničitev sklepov, ki jih bo po razpravi odbornikov in gostov pripravil te dni izvršni odbor okr. odbora SZDL, potrebno še veliko dela. Zato se bomo k posameznim problemom v našem pisanju še vračali, saj ostajajo pred nami kot zahteva časa in neodložljiva, trajno pomembna in odgovorna naloga vse družbe.

● Kaj bo s financiranjem strokovnih šol?

V razpravi so odborniki in gostje posvetili veliko časa problemom TSŠ v Vidmu-Krškem. V Trbovljah in Celju obstajata sorodni tehnični šoli, pa bi res kazalo razmejiti oddelke po panogah in potrebah posameznih področij. Mehanizacija in avtomatizacija terjata nujne spremembe v sistemu izobraževanja strokovnega kadra, mnogi diskutanti pa so predlagali, naj bi sistem financiranja tega šolstva rešili v zveznem merilu. Če lahko planiramo investicijsko vzdrževanje tovarne, prometni davek, amortizacijo in drugo, bi morali tudi vzgojo kadra načrtno urediti in zagotoviti za to potrebna sredstva. Veliko je bilo govora o izobraževalnih centrih v vetjih.

Glede vzdrževanja teh šol je bilo na seji sproženih res tudi več starih, odprtih problemov. Treba pa bi bilo izdelati načela in jih pri uresničevanju proračunov tudi upoštevati. — Čeprav izdamo na leto za šolstvo zdaj že milijardo in 600 milijonov ali kar 40 odst. proračuna OLO in vseh občin, je zdaj pred nami pereč problem: kam s skoraj 2000 mladimi ljudmi z osemletko oz. nepopolno osemletko. Gospodarske organizacije v okraju naj bi vzele v uk čimprej in čimveč take mladine, kakršno trenutno imamo. Res bo treba priučevanju na delovnem mestu, poklicnim šolam in vajenskemu sistemu posvetiti v praksi več skrbi in poskrbeti za ukrepe, ki bodo učinkovito pomagali na tem področju.

● »Družba mora dati . . .«

»Družba mora dati vsakomur to, kar želi, je danes zelo ukoreninjeno mnenje,« je med drugim dejal v razpravi sekretar OK ZKS Franc Pirkovič. Imamo pa veliko staršev, ki se popolnoma nič ne brigajo za redno šolanje otrok, ob vstopu v uk ali na delo pa že vnaprej računajo z dopolnilnim večernim šolanjem, kakršnega se odrasli učenci v praksi seveda tudi lotevajo. Tak pouk je seveda veliko dražji, zanj pa bi pravzaprav morali nositi stroške starši, ki otrokom niso omogočili popolne osnovnošolske izobrazbe. Kdor je to obveznost zaradi malomarnosti opustil, naj tudi sam plača stroške za dopolnilno izobraževanje.

Tovariš Pirkovič je sprožil tudi problem novomeškega šolskega centra, ki bi ga dobili, povedano prav zgoščeno, takole:

Sedanja stavba Industrije čevljev je že davno preveč utesnjena in ji prostori močno ovirajo boljši proizvodni postopek. Poskrbeti bi bilo treba, da si kolektiv v industrijskem delu mesta (Bršlinu) postavi sodobno industrijsko halo, v njenih prostorih pa bi dobili prepotrebne delavnice za vse novomeške šole. Sem bi preselili tudi vajensko šolo, sedanjo stavbo vajenske šole pa namenili za učiteljišče in kasnejšo pedagoško akademijo. O tem bodo seveda pristojni organi razpravljali z vsemi, ki imajo interes za ureditev sodobnega šolskega centra v Novem mestu, ki ima nujno tudi medobčinski značaj.

● Izhodišče: potrebe gospodarskih organizacij

Tov. Kolarjeva iz Ljubljane je na seji med drugim podčrtala misel, ki so jo sprožili tudi nekateri domači diskutanti:

Celoten sistem strokovnega izobraževanja (centrov, šol, DU) naj raste iz potrebe in zahtev gospodarskih organizacij. — Medtem ko so trgovina, gostinstvo in kmetijstvo že izdelali dober stistem, ga industrija še nima. Ni analiz, zakaj tako visok odstotek otrok ni dokončal 8. razreda osnovne šole. Slabo nam delajo službe za poklicno usmerjanje, osnovne šole pa ne poznajo profilov za posamezne poklice. Izkoriščanje mladine bomo odpravili samo tedaj če bodo gospodarske organizacije in ObLO zares načrtno organizirali poklicne šole. Za to pa moramo vnaprej vedeti, kakšne so zahteve za posamezne poklice, takoj hkrati pa tudi: kakšne so potrebe po kadrih za različne panoge. To pa je hkrati tudi edino pravilna pot za vzgojo strokovnih kadrov.

Ob koncu seje je predsednik Viktor Župančič ugotovil, da je plodna razprava potrdila stališča iz poročila. Izvršni odbor OO SZDL bo predloge uredil po pristojnostih, kar pa zadeva ljudske odbore, in republiške institucije, bo priporočil sprejeta stališča. S petkovo sejo pa začenjamo, je zaključil tov. Župančič, široko razpravo o strokovnem šolstvu v našem okraju.

V nedeljo popoldne v Adlešičih: vsa vas se je zbrala na otvoritev novega šolskega igrišča, saj so tudi vsi pomagali! Veselje je bilo pogledati ponosne in zadovoljne starše ter njihovo razigrano mladež

Veselje v Adlešičih

Sonce je žgalo nad Belo krajino kakor že dolgo ne, ko so se v nedeljo ob dveh popoldne zbrali ob osnovni šoli stari in mladi prebivalci Adlešič in njihove lepe okolice. Otvoritev novega šolskega telovadišča in igrišča je bila pravcati praznik vseh Adlešičanov. Slovesnost je začel tov. Alojz Cvitkovič, ki je pozdravil med gosti tudi predsednika ObLO Janeza Žuniča, okrajnega prosvetnega svetovalca prof. Jožeta Glonarja, predsednika okrajne zveze za telesno kulturo Jožeta Maliča, predsednika ObSS L. Stariha in učenca Ivana Maliča, ki je zastopal šolsko društvo »Katja Rupena« iz Novega mesta. Prizadevna šolska upraviteljica Elka Škrabec je opisala, kako je razen pionirjev, ki so z delom tekmovali v letu jugoslovanskih pionirskih iger, sodelovala pri gradnji novega igrišča vsa vas. Adlešički pionirji so dobili za velik uspeh I. nagrado našega okraja, v republiki pa so na častnem 11. mestu! Nad 2000 prostovoljnih delovnih ur je vloženih v novo igrišče, ponos šole. Dve leti so varčevali in zbirali dinarje, pomagali so jim tudi domača zadruga, rudnik v Kanižarici, ObLO jim je kupil zemljišče, vas pa je sodelovala s samoprispevkom! Jože Kuzma je dal otrokom konja in voz za prevažanje gramoza iz Kolpe, drugi so prihajali na delo in pomagali z vožnjami, neumorno jim je vedno pomagal tudi tajnik šole Peter Veselič in še marsikdo. Lepo, prisrčno in toplo se je zahvalila predvsem pionirjem, ki so lani in letos v Adlešičih tako zgledno z delom posnemali našega voditelja tovariša Tita.

Zbrano množico in mladino so nato pozdravili še tovariši Janez Žunič, prof. Jože Glonar, Lojze Cvitkovič pa je prebral 2 pozdravni pismi. Nato se je na novem igrišču odvil lep spored adlešičkih šolarjev, sledila pa mu je prijetna zabava domačinov, na kateri so igrali pripadniki JLA iz Črnomlja.

Naj v tem skromnem poročilu javno pohvalim vse, ki so tako vztrajno delali, da so otroci v odaljenih Adlešičih dobili tako lepo šolsko igrišče! To pohvalo zaslužijo razen vseh naštetih predvsem tudi šolski kolektiv, ki v slogi in harmoniji dosega tako zagledne uspehe! In še nekaj:

adlešički primer in tamkajšnja skrb za telesno vzgojo mladine naj bi dobila v našem okraju še veliko, veliko posnemalcev!

Tg.

Jutri: 27. skupna sejaobeh zborov OLO

Predsednik ObLO, tovariš Niko Belopavlovič, je sklical 27. skupno sejo obeh zborov OLO, ki bo jutri, 29. junija, ob 9. uri v prostorih Doma ljudske prosvete v Novem mestu. Na seji bodo obravnavali stanje gospodarstva v času od januarja do konca maja 1962, sprejeli bodo predlog o ustanovitvi okrajnega učiteljišča, poročala pa bo tudi skupna odborniška komisija za prošnje in pritožbe. Na dnevnem redu je še več drugih poročil, zaključnih računov, poroštev, posojil in prevzem anuitet, volitev in imenovanj.

Počitničarji po Jugoslaviji

1. julija bo odšlo na 12 do 15-dnevno popotovanje po Jugoslaviji okrog 20 članov Počitniške zveze iz našega okraja. Potovali bodo najprej ob dolž dalmatinske obale, kjer si bodo ogledali vse znamenitosti, nato pa bodo obiskali glavna mesta vseh republik. Potovanje je organiziral okrajni odbor Počitniške zveze v Novem mestu ter v ta namen dodelil 250 tisoč dinarjev.

»Pionir« gradi šolo v Šentjerneju

Pred dnevi je Pionir odprl novo gradbišče v Šentjerneju. Začel je graditi novo šolo, ki jo investira ObLO Novo mesto. Letos bo opravljenih za okrog 35 milijonov dinarjev del, kar pomeni, da bo šola pod streho.

V kratkem bo Pionir pričel graditi še stanovanjske bloke.

Če piješ, ne vozi! Če voziš, ne pij alkohola!

»Govor precednika« na plakatu

Novo mesto postaja važno turistično središče v dolini Krke. To je dejstvo, ki narekuje večjo skrb za lepšo podobo mesta. Ne samo prebeljena pročelja, čiste ulice in urejeni nasadi, tudi oglasne deske naj bi bile odsev tega hotenja. Vendar tega ni nikjer videti. Brez okusa nalepljeni plakati, vabila, obvestila in objave niso nikomur v ponos, še manj pa ljudem, ki na ta način obveščajo javnost. Resnica je, da je človeka sram, ko gleda tak nered, na pol odtrgane plakate in vrhu teh nove. Često se oglasnih desk drže že nekaj let stari plakati . . .

Priča smo tudi, da vise na oglasnih deskah »mojstrsko« iznakažena obvestila in vabila. Tako smo v tednu V. revije dramskih skupin Slovenije lahko videli v Novem mestu ne prevelik plakat, s katerim je PGD Brusnice v drugi točki obveščalo, da bo po uvodnih svečanostih gasilcev »Govor precednika«(!). Na koncu tega edinstvenega obvestila je bilo zapisano, da bodo po programu tudi »Vaje in Rajenje!« Vprašajmo se, ali je brusniški plakat upravičeno prišel na mesto, kjer je bil prej plakat, ki je obveščal o dramski reviji? Ali ni prav plakat brusniškega PGD višek nekulturne propagande? Na srečo ni dolgo delal sramote, ker ga je kmalu nekdo odstranil.

Zdi se, da v Novem mestu le ni nekaj v redu, kar se tiče oglasnih desk in plakatov. Naš list je že nekajkrat pisal o tem, kritiziral in dajal nasvete, vendar tisti, ki so poklicani urejevati to vprašanje, molčijo in si menda mislijo: »Kdor molči, devetim odgovori!« Toda vedeti moramo: noben plakat, ki bi ne bil sestavljen v pravilni slovenščini, ne bi smel v prihodnje najti prostor na oglasni deski! Zato bi bilo nujno izdelati pravilnik, ki bi to predpisal. »Umotvori« s »presednikir« in »precednikir« ter podobnimi proizvodi naj bi izginili s plakatov ne samo v mestu, ampak tudi na podeželju.

Morda se bo navsezadnje le našel kdo, ki bo te nasvete upošteval . . .

—mtr—

Alkohol je smrtni sovražnik reda in varnosti na cestah!

O perspektivi kmečkega mladinca

(Nadaljevanje s 1. strani)

ugotoviti, da so najmanj izobraženi prav kmečki mladinci, za katere je bilo narejenega bore malo, da bi se primerno izobrazili. Nihče ne more trditi, da se danes ne ustanavljajo mladinski klubi, da se ne odpirajo mladinske politične šole, da se ne prirejajo predavanja, seminarji in podobno, toda koliko je bilo narejenega za izobrazbo mladine, ki živi daleč od gospodarskih, političnih in kulturnih središč? Mladinci so na plenumu odkrito priznali, da je bila kmečka mladina v času hitrih sprememb na vseh področjih javnega življenja zapostavljena.

Vprašanje postopne socializacije vasi bi morala obravnavati tudi mladinska organizacija. Mademu človeku je treba pokazati pravo pot, smer progresivnega razvoja v kmetijstvu. Na primeren način mu je treba pojasniti prednosti modernega kmetovanja. — Potrebno mu je prikazati razliko med sodobnim strojnim obdelovanjem in starodavnim okopavanjem z motiko. Povedati pa mu je tudi treba, kje se tega najprej nauči, da so za to primerne kmetijske srednje in kmetijske poklicne šole, da se ustanavljajo klubi mladih zadružnikov, kjer se mladinci seznanjajo z napredkom in na lastne oči spoznavajo prednosti mehanizacije. Vse to velja predvsem za tiste kraje, kamor težnja po napredku še ni prodrla, pa tudi za tiste, kjer so že rešili te probleme, pa je z izseljevanjem kmečkih mladincev v mesta delo zamrlo.

Nadalje bi se morali vprašati, zakaj kmečka mladina ne obiskuje predavanj, ki jih na terenu prirejajo delavske univerze, zakaj se ne udeležuje zborov občanov? Prav gotovo je poglavitni vzrok v tem, ker o tem vaški aktivi premalo razpravljajo. V le-teh je namreč še vedno tako, da je predsednik študent, delavec ali učitelj (redko kmetovalec), da predsednik sam sestavlja dnevni red sestanka in sestanek tudi sam vodi. Nedvomno je, da se na teh sestankih vprašanje kmetijstva ne obdela tako, kakor bi kmečki mladinci želeli. Na splošno se celotno delo vaških aktivov usmerja le v organizacijo kulturnih prireditev, proslav in podobnega, kajti najti ustrezno problematiko, ki naj bi se obravnavala na sestankih, da bi imeli nekaj od nje i delavec, kmetovalec i obrtnik i učitelj, je resnično težko. Ker nismo znali kmečke mladince zainteresirati, je obisk na kmetijskih predavanjih slab ter je slaba tudi udeležba na zborih občanov. Kaže, da bo le treba najti primerno obliko izobraževanja, ta pa naj bo pristopna slehernemu kmečkemu mladincu, ki navadno ni končal popolne osemletke.

V drugem delu plenuma so ostro kritizirali tiste člane komiteja, ki se niso udeležili dvodnevnega seminarja v Šmihelu. Od 35 članov komiteja se je seminarja udeležilo le 12 mladincev. Plenum je spričo take neodgovornosti in malomarnosti zavzel stališče, da bo take mladince kaznoval, in če bo potrebno, jih tudi zamenjal z boljšimi člani.

-iz-

Vzgojimo čut za likovno umetnost!

Ni še dolgo, odkar smo v prostorih kulturnega doma, v katerem so igralnice in kino, videli razstavo slikarjev amaterjev in otroških risb. Glede obiskov si nihče ni belil glave. Mnoge je zamikalo, da bi videli dela neznanih avtorjev, zato so stopili v sobo, v kateri je bila razstava. Po obisku je bilo slišati razne komentarje: eni so hvalili, drugi grajali, kakor se pač dogaja po vsaki taki prireditvi. Neki obiskovalec je dejal nekako takole: »Takih

Miro Kugler: SINEK (1962, litografija)

stvari hočemo. Če piše pod sliko GRAD OTOČEC, naj bo na sliki res grad Otočec in ne kaj drugega, nerazumljivega!« Drugi, ki se malo bolj razumejo na umetnost, so ugovarjali: »Res je, razumljivo naj bo. Ali pa smo tu videli umetniška dela? Grad je vendar narejen po razglednici, ki jo lahko kupiš v trafiki!«

Toda kritično oko se s tem ne bo zadovoljilo, ampak bo iskalo bistvo, resnico. Kje naj jo iščemo?

Najprej bi se morali vprašati, ali je res vse umetnost, kar vidimo na razstavah. Vemo, da ni, zlasti ne moremo o umetnosti govoriti v zvezi s podobnimi stvarmi, kakršne smo videli nedavno. Vprašanja, kaj je umetnost in kdo je umetnik, terjajo resna razglabljanja, predvsem dandanes, ko srečujemo toliko smeri in ljudi z različnimi pogledi na življenje. Kakor ni vse zlato, kar se sveti, tako tudi ni vse umetniško, kar se dela. Če pa že hočemo v stvareh iskati umetnost, ne smemo biti površni. Površnost je poglavitna hiba povprečnega obiskovalca razstav.

Toda gre za nekaj drugega: za umetnostno vzgojo takega obiskovalca. Razumljivo je, da ljudi, ki so samo slučajni obiskovalci razstav, ne bomo napravili za umetnostne strokovnjake, naučili pa bi jih lahko, da bi ločili, kaj je umetnost in kaj kič. Vendar v našem okraju dlje od razprav o kiču (in še teh je bilo malo) nismo prišli, medtem ko imajo ponekod pri okrajnih Svetih Svobod in PD posebne komisije za likovno vzgojo; te usmerjajo dejavnost likovnih krožkov, slikarjev amaterjev, pripravljajo razstave, predavanja, seminarje in sploh skrbijo, da bi klubi pri Svobodah v svojih programih zaobsegli tudi likovno vzgojo. Likovno vzgojo bi morali utrjevati že pri mladini, ki obiskuje šole, toda za to dejavnost najdemo vedno tako malo ali nič sredstev. V knjigarnah in papirnicah ne dobiš reprodukcij umetniških slik slovenskih slikarjev, kar je tudi velika ovira pri uveljavljanju likovne umetnosti.

Nikakor nimamo namena, da bi s temi vrsticami pozvali javnost, naj se gre strogega kritika likovnih razstav. Radi bi, da bi se vsaj nekateri, ki jim ni vseeno, kaj kažejo razstave, zamislili ob tem nedvomno perečem vprašanju. Ne trdimo, da je likovna vzgoja lahka stvar, vendar ali se iz množice obiskovalcev res ne bi našla dva ali trije, ki bi znali ostalim pojasniti: »Ti, tole si oglej! Nekaj posebnega je, resnično umetniško!« in to ne glede na to, kaj bi pisalo pod sliko? — O likovni vzgoji pa naj bi povedali svojo besedo tudi tovariši, ki nam o tem lahko kaj več svetujejo. I. Z.

Darilo Narodne galerije

Te dni je Narodna galerija v Ljubljani poslala Gorjupovi galeriji v Kostanjevici celo kolekcijo svojih publikacij — osemindvajset po številu — in tako znatno obogatila knjižnico, ki dobiva zadnja leta vse več in več pomembne literature. Med poslanimi vodiči in katalogi je precej tudi takih, ki jih ni moč dobiti, saj so nekatere publikacije celo iz prvih let po prvi svetovni vojni. Narodni galeriji in njenemu ravnatelju Karlu Dobidi je Gorjupova galerija izrekla svojo iskreno zahvalo, zlasti še, ker je zdaj uvrščena med stalne prejemnike publikacij naše osrednje galerije.

Že imate DOLENJSKI ZBORNIK, najnovejšo izdajo Dolenjske založbe? Cena 1500 din. Dobite ga v vseh knjigarnah.

Petar Smajić (Jugoslavija): AKT (les)

Mednarodni družini lep pozdrav!

V nedeljo, 1. julija, se prične v Kostanjevici na Krki drugi mednarodni simpozij kiparjev.

Tudi letos bodo prišli tja umetniki iz raznih dežel in celin od dežele vzhajajočega sonca — Japonske pa do Venezuele. Mi smo polni pričakovanj. Prav tako tudi umetniki, ki bodo prišli k nam. V vsakem izmed njih je iskrena želja, da bi dal svoji zamisli življenje, izsanjal sanje, ki živijo v njem, povedal deželi, ki mu nudi gostoljubno streho, tisto, kar ji ima v tem nemirnem času povedati lepega, dobrega in plemenitega, pa tudi grenkega, žalostnega, morda celo surovega, kakršen je pač čas ki ga je oblikoval in poslal na daljnjo pot mednarodnega zbliževanja.

Nekaj bi radi od vseh, ki bodo ustvarjali v zatišju opuščenega kostanjeviškega klošter; nekaj, na videz preprostega, vendar velikega in ponosnega, česar danes bolj kot kdajkoli poprej želi ta naš svet, v katerem smo — iskrene človečnosti. Tiste tihe, preproste, miru in ustvarjalnosti polne človečnosti, ki dela človeka notranje srečnega, naj mu je še tako težko. In take naj bodo tudi umetnine, delo njihovega srca, razuma in rok: naj bodo polne človečnosti, prežete z zaupanjem v prihodnost!

LADO SMREKAR

LETOŠNJI LEVSTIKOVI NAGRAJENCI

V četrtek, 21. junija zvečer, so v klubu založbe »Mladinska knjiga« v Ljubljani slovesno podelili Levstikove nagrade za izvirna dela v letu 1961.

ROŽA PISCANEC je dobila za izvirno ilustracijo Medenjakove hišice (v češkem tekstu Fr. Hrubina) nagrado 200 tisoč din.

TONE PAVCEK je dobil za izvirno zbirko otroških pesmi VELESENZACIJA prvo nagrado v znesku 200 tisoč din, medtem ko je

VID PEČJAK prejel za fantastično povest DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI drugo nagrado za izvirna leposlovna dela (100 tisoč din).

Dr. ANTON RAMOVŠ je bil nagrajen za izvirni poljudnoznanstveni knjigi: lani je izdal delo ZEMLJA SKOZI MILIJONE LET in knjigo GEOLOŠKI IZLETI PO LJUBLJANSKI OKOLICI; prejel je nagrado v znesku 200 tisoč din.

Dolenjska založba je izdala v eni knjigi dvoje povesti Josipa Jurčiča: »KLOŠTRSKI ŽOLNIR« IN »TIHOTAPEC«. Ilustrirano. Lepo darilo za vsakogar.

Slovensko gledališče iz Trsta bo prihodnji teden med nami

V počastitev dneva borca bo gostovalo po Dolenjski in Beli krajini Slovensko gledališče iz Trsta s tragedijo W. Shakespeara Hamlet. Naslovno vlogo bo igral Dolenjcem zelo znani igravec Stane Starešinič, v ostalih glavnih vlogah pa je zasedba naslednja: kralj — Joško Lukač, kraljica — Zlata Rodošek, Polonij — Rado Nakrst, Ofelija — Miranda Cakaria in Horacij — Alojz Milič. Delo režira Jože Habič, sceno je pripravil Vladimir Rijavec, scensko glabo pa je napisal Pavle Merkù.

Kot je bilo že objavljeno, bodo predstave na prostem: **3. julija v Črnomlju, 4. julija pri gradu Otočcu in 5. julija na dvorišču grmskega gradu v Novem mestu.** Vse predstave se bodo pričele zvečer ob 20.30.

Organizator gostovanja občinski svet Svobod in prosvetnih društev pripravlja na obeh gledaliških prostorih v Novem mestu in na Otočcu po tisoč sedežev in petsto stojišč. Ker so vstopnice za tako obsežno predstavo razmeroma poceni, saj sodeluje petdeset ljudi, pričakujemo, da bodo predstave v obeh krajih dobro obiskane. **Predprodajo vstopnic je prevzel Potovalni urad Gorjanci na Glavnem trgu;** karte bodo prodajali med uradnimi urami. Zaradi velikega zanimanja priporočamo, da si prebivalci Novega mesta, Dolenjskih Toplic, Straže, Trebnjega in okolice ogledajo predstavo v Novem mestu, na Otočcu pa prebivalci iz Zasavja in okolice Otočca. Predstava na Otočcu je posvečena slovenskim izseljencem iz Amerike, ki bodo imeli 4. julija na Otočcu piknik. Tja pričakujemo tudi gledalce iz Zagreba in Ljubljane.

Vsa pojasnila v zvezi z gostovanjem se dobijo pri občinskem Svetu Svobod in PD (tel. 87), v zvezi s prodajo vstopnic pa v Potovalnem uradu Gorjanci na Glavnem trgu (tel. 108).

S posveta kulturno prosvetnih delavcev SVOBOD

V soboto je bilo v Novem mestu uspelo posvetovanje kulturno prosvetnih delavcev Svobod in prosvetnih društev našega okraja, ki ga je vodil predsednik okrajnega sveta Janez Gartnar, udeležili pa so se ga tudi predstavniki republiškega sveta Svobod Slovenije. Na posvetovanju so odgovorili v plodni razpravi predvsem na tale vprašanja:

— kako naj aktivisti Svobod in prosvetnih društev spodbujajo, spremljajo in vodijo nadaljnji razvoj naših organizacij;

— s kakšnimi oblikami in metodami dela se bomo pripravljali na uresničitev novih nalog s tega področja;

— katere slabosti nas pri tem delu ovirajo, kako jih bomo odpravili in kaj je treba narediti za poživitev dela na zdaj manj aktivnih področjih.

O teh nalogah so po skupnem delu seje razpravljali v 3 komisijah in sprejeli nato na plenarni seji sklepe za nadaljnje delo na področjih dramske, glasbene in likovno-klubske vzgoje Svobod ter prosvetnih društev. — Več bomo o teh zanimivih vprašanjih poročali prihodnji teden.

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Svet na otroških risbah

V nedeljo dopoldne je bila v novomeški osnovni šoli odprta razstava mladih likovnikov, ki obiskujejo to šolo. 170 likovnih del, ki so jih za razstavo prispevali najboljši risarji iz vseh razredov, pripoveduje o vsestranski vzgoji učencev pri likovnem pouku. Prikazane so razne tehnike. Čeprav ne bi mogli govoriti o kvaliteti likovnih poskusov, je tu pa tam že opaziti nekatera delca, ki jih je sicer porodila otroška domišljija, kažejo pa, da so njihovi mladi avtorji že precej seznanjeni s tem, kakšna naj bo

Matej Mihelič: TIHOŽITJE (linorez) — z razstave v novomeški osnovni šoli

dobra slika ali risba. Sicer pa so organizatorji razstave pokazali precejšnjo domiselnost za okusno in nenatrpano razporejanje del, pri čemer so znali predvsem izkoristiti prostor. Želeli bi, da bi bile tako opremljene in skrbno pripravljene tudi druge razstave, ki jih kdaj pa kdaj vidimo v Novem mestu.

Komunalna banka bo opremila brežiško knjižnico!

Upravni odbor komunalne banke v Brežicah se je odločil pomagati ljudski knjižnici, ki bo dobila nove prostore v obnovljenem prosvetnem domu v Brežicah. V ta namen je nakazal pol milijona dinarjev, s katerimi bo knjižnica kupila sodobno pohištvo. Kolektivu, ki je pokazal tolikšno razumevanje za reševanje kulturnih zadev v Brežicah, se v imenu odbora za družbeno upravljanje ljudske knjižnice javno zahvaljujemo!

SAVICA ZORKO

Kostanjeviška šola prevzema nove naloge

Kostanjeviška šola se te dni z mrzlično naglico spreminja v hotel. Šolsko pohištvo odnašajo iz vseh prostorov, vanje pa postavljajo postelje. Kakor pravijo, bo čez počitnice v šolskih prostorih več kot trideset ležišč, v glavnem za udeležence simpozija in razne obiske v zvezi z njim, poleg tega pa bodo tu stanovali tudi slušatelji etnološkega oddelka filozofske fakultete na ljubljanski univerzi, ki bodo med počitnicami proučevali kostanjeviško področje pod vodstvom univ. prof. Vilka Novaka. Tem se bodo najbrž pridružili tudi umetnostni zgodovinarji beograjske univerze, ki bodo čez poletje delali v kostanjeviškem gradu. Le-ta čedalje bolj dobiva svojo prvotno podobo, novi čas pa mu bo dal tudi novo vsebino.

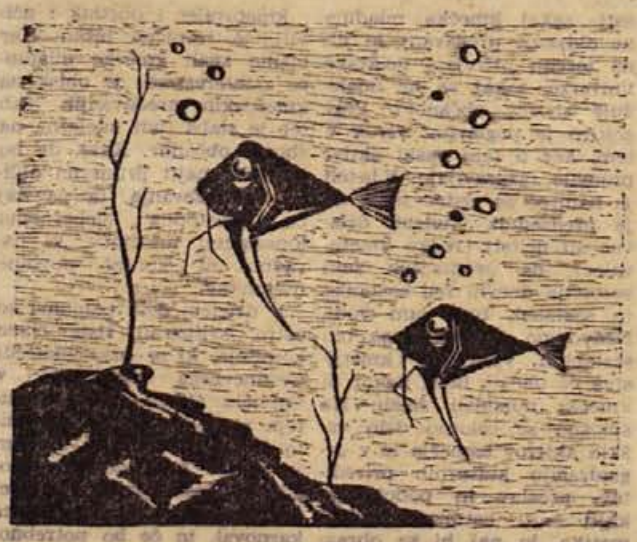

Vojko Skrabl (8. c. razred novomeške osnovne šole): RIBE (linorez)

KZ v Črnomlju ima že 20 traktorjev. Društvo kmetijskih strojnikov je pred kratkim organiziralo tekmovanje traktoristov Bele krajine v Dragatušu, kjer smo videli lep napredek naših kmetijskih delavcev (Foto: Jože Škof)

DELITEV SREDSTEV: naloga organov samoupravljanja in kolektivov!

Občinska komisija za uskladitev delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov je obiskala že vse kolektive. Predpisane podatke so dobro zbrali in pripravili pred njenim prihodom v Belsadu, Zori, Beltu, rudniku Kanižarica, v Liču, Begradu in v Splošnem trgovskem podjetju, drugod pa so čakali na komisijo več ali manj nepripravljeni. Največ odstopanj in nesorazmerij med delitvijo in doseženimi uspehi ter gospodarskimi načeli novega sistema je bilo ugotovljenih v zavodih. V komunalni banki so se osebni dohodki neupravičeno povečali, vendar so jih znižali že pred prihodom komisije in pravilnik popravili ter pri izplačilih za maj prejemke že znižali. Neutemeljeno visoke osebne dohodke so imeli tudi v novem Zavodu za zaposlovanje, pa tudi v Zdravstvenem domu delitev ni bila v skladu z doseženimi uspehi in z načeli novih predpisov. Komisija je ugotovila, da so v Zdravstvenem domu osebni dohodki porasli predvsem na račun raznih dodatkov in dežurne službe, kar določa pravilnik.

V črnomaljski komuni lani ni bilo kričečih primerov, ko bi osebni dohodki posameznikov presegli 100 tisoč na mesec, pač pa so pričeli osebni dohodki nesorazmerno rasti letos. Organi samoupravljanja so neposredno odgovorni, da bodo priporočila komisije uresničena in da se izplačila, tam, kjer jih je ta ocenila kot nepravilna, zajezijo. Največ napak je bilo storjenih tako, da so kolektivi zmanjševali sredstva, namenjena skladom, in da novi pravilniki, ki so jih sprejeli, niso dovolj spodbujali prizadevnosti in storilnosti, ampak vse preveč delili na osebne dohodke sredstva, ki so jih podjetja in zavodi pridobili mimo svojih zaslug.

Komisija je kolektivom povsod priporočila, naj nepravilnosti odpravijo in osebne dohodke uskladijo s porastom storilnosti. Gospodarno je delil sredstva kolektiv Belsada, ki je z določili in merili pravilnika vsa sredstva, ustvarjena zaradi tržnih razmer in ugodnejših instrumentov, odvedel na sklade. Prav zato je v Belsadu delitev v skladu z načeli dobrega gospodarjenja in z novimi predpisi in kolektiv ne bo delal nobenih popravkov v pravilniku. Občinska komisija je s prvim pregledom opravila šele del svoje naloge. Še naprej bo spremljala delitev čistega dohodka in osebnih dohodkov in dosledno vztrajala pri tem, da smejo osebni dohodki rasti samo s povečanjem storilnosti in z zniževanjem materialnih stroškov. Povsod bodo morali pravilnike izboljšati tako, da bodo izločili od delitve osebnih dohodkov vse tisto, kar kolektiv ne ustvarja s svojo prizadevnostjo in delom.

Z delom, ki ga je načela komisija, morajo nadaljevati organi samoupravljanja ob pomoči sindikata in celotnih kolektivov. Ko smo ugotovili stanje na področju delitve sredstev, moramo v prvi vrsti odpraviti nepravilnosti. Prav to je naloga organov samoupravljanja, sindikalnih organizacij in kolektivov, ker njihovega vpliva pri tem odgovornem delu doslej ni bilo dovolj čutiti. Komisija je ugotovila, da do njenega prihoda niso prav nikjer razpravljali o podatkih, ki jih je bilo treba zbrati po zakonitih navodilih. Povsod so smatrali to za tehnično nalogo in jo prepustili upravnemu vodstvu. Delitev sredstev znotraj kolektiva je v celoti pristojnost in naloga samoupravnih organov in proizvajalcev, zato morajo biti z dosedanjo politiko delitve seznanjeni in jo hkrati oceniti. V široki razpravi naj kolektivi pretresejo dobre in slabe plati pravilnikov. Podrobno naj se pogovore tudi o tem, kaj ukreniti, da bi dosedanje nepravilnosti odpravili. Hkrati pa je treba opraviti še nekaj, kar ni nič manj pomembno. V letu in pol, odkar je v veljavi novi gospodarski sistem, je zbranih že dovolj izkušenj in podatkov, da lahko ugotovimo tudi to, kako bodo popravljeni pravilniki delovali vnaprej. Z njimi moramo predvsem zagotoviti organsko rast in razvoj proizvodnje. J

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Nekaj semiških novic

● Krajevna organizacija ZB iz Semiča je pri ObLO v Črnomlju prosila za pomoč pri ureditvi poti za pešče v Štefanu. Čeprav pomoči ne bodo dobili, so na seji sklenili, da bodo pot popravili s prostovoljnim delom. Ker bo hkrati odkrita tudi spominska plošča 176 padlim borcem, bo urejena peš pot nadaljevanje akcij, ki se izvajajo na pobudo ZB.

● Gorenčani in prebivalci Sadinje vasi so prejšnji petek s prostovoljnim delom uredili pot od ovinka do cerkve v Gorencih. Gramoz je nabavila krajevna organizacija ZB v Semiču. Tudi v drugih vaseh bi morali ljudje sami reševati podobne probleme.

● Prizadevanje krajevne organizacije ZB, ki namerava 8 julija organizirati svojo prireditev v Gorencih pod lipo, ni ostalo osamljeno: pomoč je že obljubilo PGD v Semiču, pa tudi kolektiv mizarjev in obrat Iskre na Vrtači bosta pomagala organizaciji ZB.

Franc Derganc

Kopališče nam je potrebno

Tako so sklenili na seji upravnega odbora turistično-olepševalnega društva v Črnomlju. Ne glede na to, ali je »kopališče« pri Doltarju primerno za kopanje ali ne, se tu vsak dan koplje nad 50 ljudi, dostop do vode pa je zelo slab.

Z malo dobre volje prebivalstva in naših kolektivov bi lahko strugo očistili, zgradili manjši oder in kmalu bi bilo dovolj prostora. Bilo bi znatno manj škode na travnikih in njivah ob strugi, kjer zdaj polegajo kopalci.

J. Š.

Več sredstev za štipendiranje učiteljskega kadra!

Šolski odbor osemletke v Črnomlju se je 18. junija v tem letu že petič sestal. Udeležba na sejah je vedno polnoštevilna, saj kažejo člani veliko zanimanje za učno-vzgojna vprašanja. Delo odbora ni lahko, saj se vsak dan srečuje s problemi učiteljskega kolektiva.

Zadnja seja odbora je bila posvečena kadrovskemu vprašanju, ki na tej šoli ni nič kaj rožnato, ker je vedno premalo učnih moči. Z uvedbo nove šolske reforme je prišlo na črnomaljsko šolo še precej otrok z okoliških podružničnih šol, prihodnje leto pa bo na tej šoli že preko 1000 otrok.

Letos je primanjkovalo 10 učnih moči, videti pa je, da bo prihodnje šolsko leto še slabše, saj so se na razpisana mesta javili le trije, medtem ko se jih sedem namerava zaposliti drugje. Kolikor bo pri tem ostalo, bo v novem šolskem letu manjkalo 14 predavateljev, predvsem predmetnih učiteljev za poučevanje v višjih razredih osemletke.

Izhod je v pravilni politiki štipendiranja, za kar bo treba v bodoče nameniti še več finančnih sredstev!

Lojze Stariha

Ne tako, ribiči (in vsi drugi) smo proti!

Ne moremo se sprijazniti s tem, da je Lahinja tako umazana. Od klavnice proti Vojni vasi smo v zadnjem času našli sedem poginulih pujskov, več psov, tele in črevo. Ribiči se že dolgo sprašujemo, kdo bo naredil temu konec. Komaj očistimo strugo, že je spet umazana. To se ponavlja znova in znova ter onemogoča ribičem smotrno gospodarjenje. Lepe denarce smo že dali za nabavo ribjega podmladka, zdaj pa nadaljujemo s čiščenjem struge Dobliče. Od Vojne vasi prihaja v vodo tudi voda iz stranišč in greznic. To vendar ne gre! Treba bo nekaj ukreniti!

Belokranjski strojniki so tekmovali

Tekmovanje belokranjskih traktoristov je bilo nedvomno ena največjih manifestacij kmetijskega strojništva v Beli krajini v zadnjem času. Na dragatuškem polju, kjer je pred tremi leti še rasla praprot, je v času tekmovanja brnelo 16 traktorjev, kar tudi kaže na precejšnjo mehanizacijo kmetijske proizvodnje v Beli krajini. Tekmovalci so prikazali spretnost pri oranju. Presenetil je 13-letni tekmovalec Tinček Matkovič, ki je zasedel šesto mesto in pustil za seboj deset poklicnih traktoristov. Prvo mesto je osvojil Sajevic, drugo Babič, tretje pa Drganc.

Jože Škof

Preurejena gostilna Klauž

Gostilna Klauž v Kostanjevici se je letos zelo skrbno pripravila na novo sezono in je v tem pogledu zaslužila vse priznanje. Prostore je znatno preuredila in okusno opremila, tako da bo lahko služila zahtevam in potrebam sodobnega gostinstva; ima lepo urejene notranje prostore in prenočišča z udobnimi posteljami, gost pa bo vrh tega lahko posedel tudi na bregu Krke, odkoder je prelep razgled na Gorjance, bližnje Slinovce in Osunjsko goro.

Novomeške pionirke: republiške prvakinje

Na prvenstvu Slovenije v pionirskem mnogoboju, ki ga je letos priredil Partizan Slovenije v Mariboru, sta naš okraj zastopali pionirski vrsti novomeškega Partizana, ki sta se prav dobro uvrstili. Pionirke so bile celo prve v kategoriji starejših pionirk z nič manj kot 68 točkami prednosti pred drugoplasiranim – Partizanom Mozirje, pionirji pa so bili v svoji kategoriji tretji za Partizanom Oplotnica in Partizanom Sežana. V kategoriji mlajših pionirjev in pionirk naš okraj ni imel svojih predstavnikov.

Pionirji in pionirke so nastopali v sedmih disciplinah mnogoboja: v teku, metu žogice, skoku v daljino, v preskoku, prosti vaji, v vaji z orodji in na pohodu. Skupno je tekmovalo 225 pionirjev in pionirk iz vse Slovenije, razen iz okrajev Ljubljana(!), Kranj in Nova Gorica.

● Slaba nočna razsvetljava Dolenjskim Toplicam gotovo ni v čast. Pregorelih žarnic ne zamenjujejo sproti, tako da ostajajo nekateri predeli po več tednov nerazsvetljeni. Upamo, da bo komunalna uprava to uredila. G. D.

Beseda, dve o mladini

Slišala sem nekaj ostrih kritik o brežiški mladini, zato sem hotela vedeti, če so vse upravičene. Predsednik občinskega komiteja LMS, tov. Petelinc je takoj pojasnil, kako je. Z veseljem je pripovedoval, da delajo uspešno predvsem nekateri delavski aktivi. Marljivi so mladinci v obratu IMV, tovarni pohištva in pri Prevozu. Te mladine je največ, precejšen del delavske mladine pa dela tudi v kmečkih aktivih. V občini je le 18 pravih kmečkih mladincev, zato ne bi mogli govoriti o njihovih uspehih, če ne bi vaškim aktivom pomagali tudi delavci in šolska mladina. Težave so s prostori, saj se poněkod shajajo tudi v gostilnah.

Drugače je z mestno mladino. Prizadevanja, da bi jo zbudili, niso bila uspešna. Izgovor, da je to zato, ker ni prostora, ne drži, drži pa, da ne zasedejo sejne dvorane, čeprav jo lahko uporabljajo. Deloma je vzrok takemu stanju majhno število mladincev, ki niso vključeni v šolske in delavske aktive. Morda bo potem kaj bolje, ko se bodo začeli shajati v novem prosvetnem domu, kjer imajo svojo sobo.

Težko je tudi s predavanji in raznimi šolami. Mladina si sicer želi ideološke in strokovne vzgoje (in ne le plesa, kot pogosto slišimo!), težko pa se najde predavatelj. Delavska univerza je predraga, da bi tudi za mladino najemala predavatelje. Zato iščejo pomoč pri SZDL in ti predavatelji delajo tudi brezplačno.

Nadaljevali bodo s »Šolo za življenje«, saj je spomladi ta način izobraževanja zelo uspel. Pritegniti bo treba še kmečke in delavske mladince, ki so še najbolj potrebni vzgoje te vrste. Za mlade upravljavce bo v jeseni organiziran seminar o delavskem samoupravljanju, nameravajo pa pričeti tudi tudi z večerno politično šolo. Razen tega ima vsak aktiv svoj delovni načrt, ki v glavnem zajema kulturno področje.

Res so nekateri slabi primeri vredni, da jih najstrože obsodimo, toda tudi dobrih je dovolj; ti pa ostanejo brez pohvale. Naj v prihodnje slabi primeri ne zasenčijo celotnega dela, saj je treba upoštevati tudi okolnosti v katerih mladina dela.

Ivanka Kosteve

Pridružimo se zbiralni akciji za Debeli rtič!

Tudi v naši komuni zbiramo denar za gradnjo mladinskega okrevališča na Debelem rtiču. Akcijski odbor je vsem podjetjem in kolektivom poslal razmnožen material z obrazložitvijo pomena akcije. Nekatere sindikalne podružnice, kakor tudi upravni organi so sprejeli sklepe in dole višino prispevkov. Do zdaj so že odvedle sredstva naslednje sindikalne podružnice: Tovarna pohištva, Agroservis, Zavod za socialno zavarovanje – podružnica Brežice, »Metal« iz Jesenic na Dolenjskem, nekaj pa so prispevale šole.

Ponekod je akcija v teku. Ker nekateri kolektivi odvajajo denar neposredno na tekoči račun pri narodni banki v Novem mestu, drugi pa akcijskemu odboru, trenutno ne razpolagamo s podatki, koliko sredstev se je že zbralo. Večina sindikalnih podružnic bo končala akcijo šele prihodnji mesec, vendar svetujemo vsem, naj čimbolj pohitijo, da ne bomo med zadnjimi!

BREŽIŠKE VESTI

TURISTIČNA SEZONA

Lepo in toplo vreme je ogrelo Krko in Sotlo. Privlačni bregovi naših rek so oživeli od tisočev kopalcev, ki po delu iščejo užitkov v vodi in prekrasni naravi. Ob nedeljah je priliv gostov iz Zagreba in tudi iz drugih krajev še posebno velik. Tudi tujih turistov ne manjka. Ponovno ugotavljamo, da imamo velike možnosti za razvoj turizma, osnova za povečanje kapacitet v turizmu pa prepočasi raste. Zopet se postavlja v ospredje vprašanje gradnje turističnih objektov z olimpijskim bazenom v Čateških Toplicah, gostinskih objektov in ureditev kopališč.

PARKIRNI PROSTOR

Na prostoru med prosvetnim domom in avtobusno postajo v Brežicah gradijo nov parkirni prostor za motorna vozila. Dela izvaja komunalna uprava s pomočjo gospodarskih organizacij in prostovoljnega dela. Ureditev tega prostora je izredno nujna, saj spričo naraščajočega prometa avtomobili, ki zdaj parkirajo ob straneh ceste, močno ovirajo promet.

KONČNO LOKAL ZA PRODAJO SREČK

Začasni prostor za prodajo srečk Jugoslovanske loterije bo v Domu družbenih organizacij v Brežicah. Prodajo bo vodila tovarišica Martinčeva. Računajo, da bo odslej še več ljudi kupovalo srečke za loterijo in tudi za športno stavo.

NOVO ČRPALIŠČE V ČATEŠKIH TOPLICAH

Te dni bodo začeli graditi novo črpališče termalne vode ob zdravilišču Čateške Toplice. Ta objekt, ki bo prvi v sklopu kompleksne gradnje tega zdraviliškega in turističnega centra, bo v zimskem času tudi dajal toplo vodo za ogrevanje rastlinjakov, ki jih gradi brežiška kmetijska zadruga. –ek

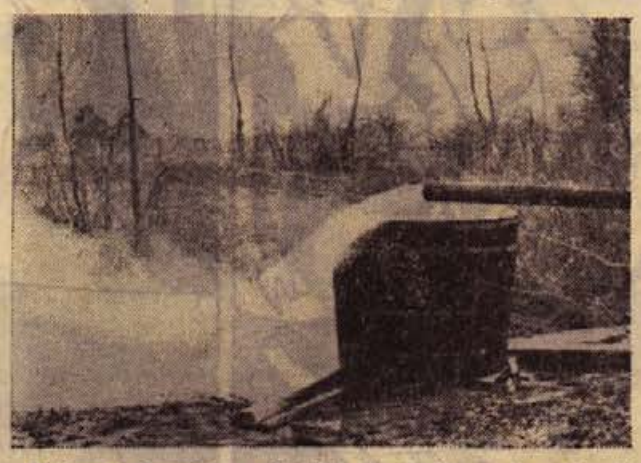

Poskusno črpanje v Čateških Toplicah: vsako sekundo priteče iz globine 30—40 litrov 57 stopinj vroče vode. Take količine termalne vode bodo krile potrebe zdravilišča in rastlinjakov

SESTANIMO SE V BRESTANICI!

Pozdravljamo pobudo za odkritje spomenika vsem tistim, ki so občutili težo okupacije. Že sama zamisel spomenika jasno ponazarja občutke vseh tistih izseljencev, ki so skozi Brestanico odhajali iz domovine. Tudi iz naše brežiške komune so bili prebivalci prisilno izseljeni v razne kraje takratne Nemčije. Le kdo od vseh, ki so šli skozi Brestanico, je pozabil na tiste dni? Čeprav je to že preteklost, je spomin na tiste dogodke svež in grenak!

Na dan borca, 4. julija, bo velik zbor vseh, ki so bili med vojno izseljeni. Srečali se bodo vsi, ki so preživeli 4-letno izgnanstvo. Stisk rok in obujanje spominov bosta v nas še bolj utrdila voljo krepiti gospodarstvo in našo domovino. Spomenik bo vedno opozarjal nas in prihodnje rodove, kaj smo dolžni žrtvam fašizma.

Občinski odbor SZDL in KO SZDL vabita vse občane, predvsem internirance in izseljence, k svečanostim ob odkritju spomenika v Brestanici. Podrobna pojasnila lahko dobite v Dolenjskem listu, na KO SZDL in obč. odboru SZDL.

Akademija učencev na Lazah

Po vseh šolah je bilo okrog 20. junija veselo. Učenci so bili polni pričakovanj. Prav nestrpno pa so zadnji dan pouka pričakali na Lazah pri Uršnih selih. Tedaj so imeli učenci akademijo in pokazali, koliko novega so se med šolskim letom naučili. Dvorana v zadružnem domu (žal je še brez odra) je bila polna in gledalci so z zanimanjem spremljali pesmi, recitacije, plese, vaje z belimi žogicami ter se navdušili ob dveh kratkih igricah. Učenci, ki so posebno lepo izvedli svoje točke, so dobili knjižna darila. Po akademiji so bili pionirji in cicibani pogoščeni. *Anica Bukovec.*

Na Uršnih selih urejujejo pokopališče

Že leto dni so se na Uršnih selih pripravljali, da bi popravili pokopališče. Šele pred mesecem dni pa so res začeli delati. Pokopališče bodo razširili. Sredstva so vaščani sami zbrali, pomagajo pa tudi s prostovoljnim delom. Predvidevajo, da bodo imeli za približno mesec dni dela.

Z. T.

Nazadnjaštvo - prvi obtoženec tragedije na Rdečem kalu

Zakaj sta šla v smrt Julka Koncilja in Ivan Kek — Šele smrt dveh mladih ljudi, ki ju je združil skupni grob, je odprla zaslepljenim oči

»...Zdi se mi, da se oddaljuješ, da bežiš proč, neznano kam. Vidim, da so ti doma nalili strupa v dno duše in dno srca... To pismo ti pišem na postelji, ko pričakujem vlak, ki me bo odpeljal v daljne kraje, kamor ne grem z veseljem. Ne želim se več vrniti med ljudi; ti mi delajo spletke in mi mučijo moje mlado srce. Ljubi, svidenje s Teboj me veseli, čeprav morda ne bo veselo...«

(Iz Julkinega zadnjega, neodposlanega pisma)

Na dobrniškem pokopališču je velik, svež grob, pokrit z venci in uvelim cvetjem. Julka Koncilja, dijakinja III. letnika učiteljišča, stara 20 let, in Ivan Kek, železničar, star 26 let, oba z Rdečega kala pri Dobrniču, ležita v njem. Sveža prst je prekrila dve mladi življenji, polni upov in svetlih načrtov. Zaostali nazori njunih bližnjih so bili, kot je videti, povod samomora,

Kozolec z lestvijo pri Kekovih na Rdečem kalu. Domači so pustili lestev po tragični smrti pok. Ivana tako, kot je stala takrat, ko ga je nekaj minut po samomoru našla mati

ki je globoko odjeknil med ljudmi v okolici.

Že štiri leta sta se večji del na skrivaj imela rada, ne toliko zato, ker je mlada ljubezen sramežljiva, kot zato, ker sta jo morala skrivati. 15. junija sta se zadnjič sestala na trebanjski postaji in odšla skupaj v Novo mesto. Ivan se je vrnil v Trebnje z vlakom ob 12. uri in odšel domov na Rdeči kal, Julka pa je ob 14. uri odšla k teti v Trebnje, v?ela kolo in odšla prav tako domov na Rdeči kal. Tam je okoli 16. ure rekla stari materi, da gre v gozd po jagode. Odtlej je ni nihče več videl žive. Ivana je 16. junija ob 11. uri 40 minut, nekaj minut zatem, ko je rekel, da gre na kozolec po seno, našla mati obešenega na lestvi, prislonjeni na kozolec. Julko je logar približno 2 uri nato našel v gozdu, 100 metrov od rojstne hiše, obešeno na drevesu. Zdravnik je ugotovil, da je naredila samomor prejšnjega dne, po 17. uri.

Kje iskati vzroke za dvojno tragično smrt? Obšli smo dokaj ljudi v dobrniški dolini, načenjali razgovore, povpraševali in poizvedovali. Ne samo zato, ker so takšni tragični primeri redki, ampak predvsem zato, ker smo bili prepričani, da je bila njuna smrt nepotrebna. Vse, kar smo napaberkovali v razgovorih, govori tej naši trditvi v prid. Domala povsod sta nas iznenadila zaprtost in nezaupanje, polno predsodkov, tako značilne plati značaja suhokranjskega kmeta. Prav ta svojstva pa so povzročila — tako vsaj sodimo — smrt Ivana in Julke. Morda bodo besede, ki jih bomo izrekli, bridka za njune bližnje, kljub temu pa smo jih dolžni povedati.

Iščemo vzroke; naj torej takoj povemo jasno in odločno, da je zaostalost kmečkega okolja na vasi glavni vzrok dvojne tragične smrti. Sosedje in znanci so v pogovorih oprezni, z očmi vas tehtajo, ko vprašujete, svojci pa ali valijo krivdo drug na drugega ali pa trdijo, da njune ljubezni niso preprečevali. Zakaj je Julka, mlado, 20 let staro, veselo in neugnano dekle, prav dobra dijakinja, priljubljena med sošolkami, šla v smrt? In zakaj Ivan, priden, skromen in bolj tih delaven fant? Pred njima je bilo vendar toliko let življenja!

V ozadju vsega je spor med dvema družinama na vasi. Zakoreninjen spor brez pravih vzrokov, in vendar zagrizen prav tako, kot sami ljudje. Mar je res kdo pod soncem upravičen v naši družbi dvema mladima človekoma preprečevati združitev z besedami: »Boljše je, če se poročiš s ciganko! Če se boš z njo, ne boš smel ne v cerkev in ne k maši!« Pa spet: »Pusti ga, prav tak je kot vsi njegovi! Ti si študirana, on pa navaden delavec!« Mar je sovraštvo zaradi nezakonskega otroka, ki je v sorodstvu ugledal luč sveta pred štirimi leti in bil priznan šele s posredovanjem sodišča, moralo najti takšno nadaljevanje?

Ivan in Julka sta štiri leta skrivaj zbirala rosne kaplje ljubezni, drugi pa so jima prilivali grenkobo. Vsa okolica šušlja in šepeče o tem, vas je razdeljena na dva tabora, kljub temu pa smo dobili odgovor: »Nismo bili proti, pustili smo ju pri miru...« Toda če prelistamo njuna zadnja pisma, bomo odkrili prav nasprotno. Navajamo samo značilne odlomke. Julkino pismo, neoddano, najdeno na njenem stanovanju, smo navedli že v uvodu. Tu sta še dve Ivanovi pismi. Prvo iz aprila letos: »...Julka, danes vidim, kako si bila trdna, da si prenašala tiste slabe besede od naših. Kje bi se v nedeljo dobila, da bi se kaj pogovorila, saj veš, da jaz ne smem več k vam, zato pa želim, da mi sporočiš, kje bi prišla skupaj, da ne bi vaši-naši zvedeli, da se malo pogovoriva...«

In še njegovo zadnje pismo: »... Obžalujem Tvoj mili obraz, ne vem, Juli, kolikor gremo dalje, toliko mi je teže, ko vidim, da me zapuščaš. Jaz ne smem pomisliti, če si Ti to storila. Juli, prišel bom k Tebi, tako daleč ne boš, da Te ne bi j..z obiskal...«

Odlomki, ki smo jih navedli, povedo neizpodbitno resnico. S polovičarsko sodbo, izreč:no v cerkveni pridigi, češ »Ne obsojajte nikogar, ker ne veste, kdo je kriv!« se seveda ne strinjamo. Bridki resnici je treba pogledati v obraz: zagrizena trma, porojena iz zaostalosti na vasi, je povzročila smrt dveh mladih ljudi. Botrovala sta ji trma in sovraštvo, ki obsojata po dolgem in počez ter merita vse ljudi z enakim vatlom. Zlagana verska zagrizenost sorodnikov ni dala življenja njuni mladi sreči. Šla sta v smrt; šele potem ju je okolica združila na skupni zadnji poti s cerkvenim obredom in ju položila v blagoslovljeno zemljo...

Šla sta v smrt. Prej pa ni bilo nikogar, ki bi pomislil, da s takim odnosom baranta z dvema mladima življenjema, ki sta se našli v ljubezni in dokazovali, da mladi zmorejo ljubezen prav tam, kjer so stari polni predsodkov, jeze in sovraštva. Zato je zaostalost, ki je kriva premnogega gorja, vredna javne obsodbe. Zaradi nazadnjaštva se je šele v smrti združilo to, kar naj bi živelo. Dveh src v skupnem grobu na dobrniškem pokopališču pa ne more nihče več oživiti.

Dom pokojne Julke Koncilja, na robu vasi Rdeči kal. Nekaj desetin metrov na levo od hiše se prične gozd, v katerem so našli pokojno Julko 16. junija obešeno

Štirideseti vnuk

Marie Bremont iz Calaisa (Francija) je postala v svojem 53. letu štiridesetič babica. Imela je šestnajst otrok, od katerih jih trinajst še živi, devet pa jih je poročenih. Njen najstarejši vnuk ima devetnajst let.

OGLEDALO

Nesreča nikoli ne počiva, prometnih nesreč pa je vedno več. Na cesti ali ob njej obstaneta po tragičnih trenutkih voz, morda dva. Razbitine, kri in poškodovanci. Skozi gručo ljudi, ki živčno razpravlja, se prerinejo organi prometne varnosti. Resno in dostojno nastopajo. Najprej poskrbe za ponesrečence, nato ugotavljajo vzroke nesreče, in ko je vse opravljeno, ne pozabijo na poškodovana vozila.

Mnogo več kot dolžnost

20. maja 1962 se je pripetila prometna nesreča na brežiškem odvozu avtomobilske ceste. Lastnica vozila je obležala v nezavesti, prometni miličniki pa so tako kot vselej opravili svojo človekoljubno dolžnost. Ko so zadevo najbrž že pozabili, je postaja LM v Brežicah prejela pismo:

— Postaji Ljudske milice, tovarišu komandirju, Brežice. 20. maja sem na odvozu v Čatežu pri Brežicah doživela prometno nesrečo. Nezavestno so me prepeljali v bolnišnico, moj osebni voz — Fiat 600 pa je ostal odprt na kraju nesreče. Vaš prometni miličnik je to videl in poskrbel za prevoz avtomobila na vašo PLM. Še istega dne mi je vaš uslužbenec izročil dokumente in mi pojasnil, v kakšnem stanju in kje je moj voz. Prijetno sem bila presenečena nad vljudnostjo vaših uslužbencev, ki poleg svoje odgovorne službe opravljajo tudi človekoljubna dejanja. Na takšne uslužbence LM smo državljani lahko ponosni! Čutim dolžnost, da se vam in vašim miličnikom toplo zahvalim za storjeno uslugo. Tovariško pozdravljeni! Danica Sladojević, Kranj, Zlato polje.

List papirja, ki je prispel, vsebuje veliko priznanje. Tovarišica, ki je morda prvič zašla v našo deželico, ima o njej in o nas, ki v njej prebivamo, zaradi dostojnega in človekoljubnega postopka organov prometne varnosti najlepši vtis. Prometnim miličnikom, ki kljub odgovorni službi nikdar ne pozabljajo, da imajo vedno in povsod opravka z živimi ljudmi, naj bo to pismo skromno priznanje za njihovo odgovorno delo.

Pogrebni sprevod plačal kazen

Pogrebni sprevod, v katerem je bilo okoli 100 avtomobilov, je zapeljal v napačni smeri v neko enosmerno ulico sicilskega mesta Agrigento. Trije policaji so s prekrižanimi rokami opazovali, kako je sprevod zavil v napačno smer, potem so čakali, da so šli vsi mimo in tako storili prometni prekršek, naposled pa so od vsakega voznika avtomobila zahtevali plačilo globe. Ni znano, ali je moral plačati kazen tudi voznik mrliškega avtomobila.

Pivski rekorderji

Med pivci piva so Belgijci še vedno svetovni rekorderji s povprečno 129,8 litra na leto. Na drugem mestu so Avstralci s 112,6 litra, tretji pa Novozelandci, katerim je pivo prav tako nacionalna pijača in ga popijejo letno povprečno 101,2 litra. Enako količino popijejo tudi Zahodni Nemci. Svetovna produkcija piva je v lanskem letu znašala 40,805 milijonov litrov.

[D]achau - kraj prekleti!

Pr[ed] julijem, DNEVOM BORCA, praznikom občine Videm-Krško, in odkritjem spomenika internirancem, konfinirancem in izseljencem v Brestanici

[...] konec novembra [...]na pol zimski me[...]nda nikjer posebno [...]na tem prekletem [...]je bil še posebno [...]mračen.

[...]nacistična zver je [...]pod udarci, ki so [...]ajale zavezniške si[...]adu so za naše poj[...]je vse prepočasi, a [...]prodirali Anglo[...]podprti od franco[...]porniških sil. Od [...]jugovzhoda pa se [...]ogromen plaz vali[...]sovjetska armada. [...]e Dachau se je na[...]z vseh taborišč, ki [...]vezniki že osvobo[...]acisti vlačili inter[...]jih natrpali v no[...]»Rajha«. Na ozkih [...]širokih komaj za [...]eka, so se stiskali [...]rije. Še huje pa je [...]so prihajajoči pri[...]eboj razne nalezlji[...]in so zato ljudje [...]u množično umi[...]

[...]se se nacisti obup[...], ker so že videli [...]ajnji konec, s te[...]ubijanjem v tabo[...] prenehali.

Nekega mračnega novembrskega dne sem bil že navsezgodaj nenavadno potrt. Čutil sem nekakšno tesnobo, obhajale so me hude slutnje. Ko smo prišli v delavnico, kjer sem vsak dan delal, sem opazil pri svojih tovariših isti pojav; nekako zbegano so se spogledovali in se le šepetaje pogovarjali.

In res: okoli devetih so nas iz delavnice napodili v veliko taboriščno garažo, kjer je bilo zbranih že polno pripornikov iz drugih sorodnih obratov. Pred vhodom v garažo je stala skupina SS oficirjev s tropom zloglasnih dresiranih policijskih psov. Nič kaj dobrega si nisem obetal od vsega tega. Takoj za vrati sem opazil, da visita z močnih železnih nosilcev dve zanki, spodaj pa je bil postavljen nekakšen oder. Stisnilo me je pri srcu in takoj sem razumel, kaj se bo zgodilo. Vedel sem, da se pripravlja tragedija, ki so jih nacisti tako radi in pogosto uprizarjali.

Nismo čakali dolgo na začetek te tragedije. Močna straža je prignala dva še zelo mlada Rusa v zebrastih oblekah. Roke sta imela zvezane na hrbtu. Plaho sta se ozirala na svoje mučitelje in srečavala njih krvoločne poglede.

Eden od rabljev v oficirski kapi je nato prebral najprej v nemškem, nato v poljskem jeziku obtožbo. Obtoženca sta bila v strojnem obratu prerezala veliki transmisijski jermen za pogon strojev; zaradi sabotaže sta obsojena na smrt. Kadar je žrtev zmanjkalo, so si Nemci kar sami izmišljali »zločine«, da so lahko morili. Z brcami in udarci so odvedli oba Rusa na oder in rabelj jima je začel natikati zanki. Oficir je že dvignil roko, da bi dal znamenje za konec igre. Takrat pa je vzkliknil eden od obsojencev z jasnim, skoraj deškim glasom: »Zdravstvujte, tovarišči!« Hotel je še nekaj reči, pa mu je preprečil surov glas: »Fertig machen! Los, los!« Rabelj ju je pahnil z odra in igra je bila končana.

Nemo smo sklonili glave. Dih smrti je zavel nad nami. Nihče si ni upal pogledati visečih tovarišev, ki sta končala svojo trnovo pot. Nastal je trenutek grobne tišine. Prekinil pa jo je spet tisti osorni glas, ki je zahteval nekaj prostovoljcev, da bodo sneli in odnesli svoja nesrečna tovariša. Ker se po navadi ni nihče javil, je policist med kričanjem sam odkazal nekaj prostovoljcev, da so opravili to žalostno grobarsko delo.

Tiho smo se vrnili na delo in skoraj nismo pogledali drug drugemu v oči, kot da se tudi naših rok drži kri nedolžnih žrtev...

Videl sem kupe mrtvih, toda opisani dogodek me je močno prizadel in mi pustil v srcu polno grenkobe. Nisem in nisem mogel pozabiti teh dveh mladih Rusov, ki ne bosta nikoli več videla svoje lepe, širne domovine. Na pragu svobode sta izgubila svoji mladi, komaj začeti življenji na tem tisočkrat prekletem kraju, pri barbarih dvajsetega stoletja.

Vinko Avsenak
Brestanica

[...] smo že o neprimerni »turistični reklami« pred [...]kim gradom, tik avtomobilske ceste — te dni pa [...] domačini le lotili dela in očistili okolico gradu

Fičko nazaj, medved proti Sušici...

V soboto, 16. junija, je tov. Stane Sobar vozil z osebnim avtomobilom iz Dol. Toplic proti Straži. — Pri Gor. Gradišču je opazil ob robu ceste velikega kosmatinca. Šofer je avto ustavil, misleč, da pojde medved naprej; ker pa je ta le vztrajal na mestu, je pognal dalje. Ko pa se je avtomobil premaknil, se je medved zagnal vanj in se prevrnil. — Pri tem se je pokvaril le blatnik, medved pa se je skobacal izpod avtomobila in odhlačal proti potoku Sušica. Voznik avtomobila se je takoj vrnil v Dol. Toplice in obvestil o dogodku postajo Ljudske milice.

Drago Gregorc

NEKAJ CEN

Nedavna anketa o cenah v raznih jugoslovanskih mestih je pokazala zelo različne cenike. Dovolj bo le nekaj primerov:

Šivanje moških oblek: Bitolj — 4.350 din, Ljubljana 10.000 din.

Šivanje ženskih volnenih oblek: Bitolj — 970, Ljubljana — do 4500 din.

Britje: Kumanovo — 44 din, Ljubljana — 84 din.

Pranje bele srajce: Kranj — 30 din, Kumanovo — 180 din.

Kemično čiščenje moške obleke: Osijek — 617 din, Ljubljana — 1325 din.

Čiščenje ročne ure: Bitolj — 250 din, Ljubljana — 750 din.

Mazanje potniških avtomobilov: Ljubljana 600 din, Skoplje — 1180 din.

Veliko nas je

Po podatkih strokovnjakov Združenih narodov je prebivalstvo Zemlje že prekoračilo 3 milijarde. Nad polovico človeštva živi v Aziji. Najhitreje se veča število prebivalstva v deželah Latinske Amerike, Evropa pa je še zmeraj najgosteje naseljeni kontinent.

Sto let šivalnega stroja

Pred sto leti je Adam Opel v Rüssenheimu prodal svoj prvi izum — šivalni stroj in ustanovil svetovno znano tovarno. Tovarna »Opel« je proti koncu prejšnjega stoletja začela proizvajati tudi bicikle in svoje znane avtomobile.

28 AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

V postelji sem že in skušam zaspati, ko me naenkrat vznemiri streljanje. Ko poneha, se bližajo mojim vratom težki koraki. Dva esesovca vstopita, vsa krvava sta po obrazu. Dvanajst zajetih mož »Posebne komande« se je divje branilo. Z rokami so se lotili stražarjev, hoteč jim iztrgati orožje. Seveda so vseh dvanajst takoj ustrelili. Molče moram ubogati, ko mi velita, naj takoj vstanem in se lotim čiščenja in obvezovanja njunih ran.

Globoko me je presunilo, da so moji tovariši končno le morali umreti. Zaman so bile vse žrtve. Niti enemu se ni posrečilo pobegniti iz tega pekla, da bi povedal svetu, kaj se v Auschwitzu godi.

Kasneje zvem, da so poročila o uporu vendarle prodrla v svet. Zaporniki, ki pridejo v stik z zunanjimi delavci, so jim povedali o uporu. Ti so seveda takoj sporočili vest dalje. Pa tudi esesovci niso povsem molčali. Tudi oni so pripovedovali o uporu, edinem, ki se je kdaj primeril v koncentracijskem taborišču Auschwitz.

— — —

Po nemirni noči se zbudim zjutraj ves raztepen. Moji živci so tako napeti, da me moti celo šepet mojih treh sostanovalcev in njihovi koraki.

Silno potrt grem s tovariši v obdukcijsko dvorano. Skozi dvorano za sežiganje gremo. Betonska tla so že spet snažna. Do poznih polnočnih ur so sežigali naše tovariše. Zdaj že ugašajo in širijo le še malo toplote.

Trideset mož na novo izbrane »Posebne komande« sedi sklonjenih glav v predsobi. Krvava tragedija, ki so jo doživeli v prvih urah svojega bivanja v krematoriju, jih stiska za grla. Toda to stanje bo trajalo le nekaj dni. Potem bodo v žganju našli tolažilno sredstvo za vse tegobe. Kdor pije zadostne količine te medicine, ta je v nekaj dneh ozdravljen krematorijske bolezni. Preteklost se pogrezne v neznane daljave, sedanjost izginja v megli, prihodnosti ni zanje nobene več.

Novi si oblečejo lepo, snažno obleko, ki so jo v taborišču tako pogrešali, umivajo se lahko, kolikor hočejo, ne manjka jim niti mila, celo brisače imajo. Človek, kaj hočeš še več?

V secirni dvorani ni dela. Treba ga je torej najti. Svojim pomočnikom naročim, naj spravijo v red vse instrumente, obrišejo prah in popravijo mrežo na oknih, ki so jo pokvarili streli. Sam pa urejam akte in premišljam, kaj naj javim dr. Mengeleju. Razložil mu bom, da se v krematoriju ne da delati. »Človek, ki teden za tednom, uro za uro pričakuje svoj konec, ne more mirno delati.« Tako mu bom povedal.

Mengele odpre vrata in vstopi. Pogled mu obstane na levkoplastu, s katerim je polepljena moja glava.

»Kaj pa je z vami?« vpraša posmehljivo.

Po tem vprašanju spoznam, da ne želi, da bi ga spomnil na dogodke prejšnjega dopoldneva. Na vprašanje ne odgovorim. Z negotovim glasom začnem, da v taki okolici ni mogoče delati. »Ako ne bi bilo mogoče zgraditi obdukcijske prostore kje drugje?«

Poteze na njegovem obrazu postanejo toge. Z ledeno mrzlim glasom vpraša: »Ali imate morda čustva?«

— — —

Plameni »Grmade« svetijo prav do sem. In dim iz dveh krematorijev se ulega po vseh kotih secirne dvorane. Ozračje je dušeče od smradu po sežganem človeškem mesu in osmojenih laseh. Zidovje odmeva od krikov umirajočih in bičanja strelov. In v ta kraj strahote prihaja dr. Mengele vselej, ko odpravi selekcijo ali pa množično moritev. Tu preživi večino svojega prostega časa.

V svojem zblaznelem fanatizmu nam ukazuje, da moramo odpreti na stotine trupel. V posebnih, električno ogrevanih vzgajališčih goji bakterije, kjer igra vlogo hraniva zanje sveže človeško meso. Ure in ure sedi pred mikroskopom in išče vzroke pojavom, ki jih pač nikoli ne bo mogoče razjasniti. Ali je res prepričan, da je poklican zato, da bo medicinsko vodil rojstva dvojčkov?

Danes se mi zdi utrujen. Prihaja z Judovske rampe, kjer je stal cele ure v hudem nalivu in selekcioniral stanovalce geta iz Rige.

Pravzaprav to ni bilo selekcioniranje, saj je dr. Mengele poslal vse na levo. Oba krematorija, ki še obratujeta, in pa »Grmada« se polnijo. Nova »Posebna komanda« je medtem narasla na 460 mož.

Mengele se v svojem mokrem plašču usede za delovno mizo v secirni dvorani. Kapo, od katere kaplja, obdrži na glavi. Zahteva protokol obdukcije ruskega častnika. Dam mu ga. Počasi prebere nekaj vrst, potem pa mi ga vrne, češ: »Berite! Zelo sem izčrpan...«

Začuden začnem brati. Po nekaj stavkih zamahne z roko: »Nehajte! Ni potrebno...« Molčeč strmi skoz okno. Njegove oči so prazne in brezizrazne. Kaj se godi z njim? Pa ne da bi nenadoma tudi on imel »čustva«? Ali pa je izvedel slabe vesti o poteku vojne?

Med pogostim najinim sožitjem mi nikoli ni dal priložnosti za zaseben razgovor. Ko ga zdaj gledam prvič tako potrtega pred seboj, ga vprašam nekaj, kar mi že dolgo ne da miru:

»Doklej bodo še trajale te moritve?«

Po kratkem premolku mi odgovori: »Še in še, naprej, kar naprej...«

Resignacija zveni iz njegovih besed.

Težko se dvigne in s trudnimi koraki zapusti secirno dvorano. Preden vstopi v svoj avto, se še enkrat obrne k meni: »V prihodnjih dneh boste dobili zanimivo delo.«

Potem se odpelje. Mene pa mori samo to vprašanje, kdo je za to »zanimivo« delo spet moral žrtvovati življenje...

JACK LONDON:

KRIŠTOF DIMAČ

PRIREDIL: Stanko Šimenc
RIŠE: Janez Gruden

21. Pred seboj je na odejah zagledal osuplo dekle. Prav tista je bila, ki jo je srečal na obrežju. Na pečici se je grel lonec kave, zraven pa je stala mlada Indijanka. »Me nič ne poznate? Tisti čičeko sem!« je dejal. »Vse vam storim, kar hočete. Samo nalijte mi skodelico iz tiste posode!«

22. Pri kavi je dekletu povedal svoje ime. Zvedel je, da se ona piše Joy Gastell in da je že stara Aljaščanka. Junaško si je priboril še eno skodelico kave in izvlekel svoj tovor iz šotora. Ugotovil je tudi, da ima njegova znanka krasno ime, krasne oči in da nima več kot dvajset let.

23. Pot ga je pel[jala ...] gozdno črto preko zeledenelih pečin okrog jezera Crater. Na [...] je zagledal čoln. »Dvakrat bi peljal z njim, pa bi imel svojo [...] drugi strani,« je pomislil. Bil pa je »suh« in čolnar je raču[...] dolarjev za tono. Domislil se je nasveta in stopil k možakar[ju ...]

24. »Poglejte, tisti breg ne pusti možem dalje in jih sili na vaš čoln. Vzemite sekiro in zasekajte vanj drčo od vrha do dna. Ali razumete? Dnevno bo šlo po njej sto ton in ne boste imeli drugega dela kakor pobirati denar! Za domislico ga je čolnar nagradil: prepeljal mu je blago.

JAVNA TRIBUNA V METLIKI

19. junija je krajevni odbor SZDL organiziral množični sestanek volivcev pod geslom »Javna tribuna«. Z obvezno metliško zamudo se je ob 9. uri le pričelo. Obisk je bil dober.

V uvodnih besedah je sekretar obč. komiteja ZKS tov. Janez Dragoš v nekaj besedah orisal naš gospodarski razvoj, omenil nepravilnosti, ki se dogajajo v našem gospodarstvu, kmetijstvu in upravi ter nakazal pot, kako te napake odpravljati. Dotaknil se je tudi ene največjih pridobitev našega družbenega življenja — delavskega samoupravljanja.

V razpravi, ki je sledila, so volivci razpravljali o plačevanju vodarine po novih predpisih, o povračilu stroškov delavcem za prihod v službo, o gozdnem skladu itd. Predsednik ObLO je na konkretnih primerih pojasnil letošnje težave pri razvoju družbenega plana, predvsem glede gradenj. Predsednik Vrviščar je opozoril, da ima v občini 25. odst. vseh zaposlenih do 15.000 din mesečnih prejemkov in da je to vprašanje treba čimprej urediti. Dotaknil se je tudi govora predsednika Tita v Splitu, kjer so bile prikazane nepravilnosti v našem gospodarskem razvoju. Tovariš Vrviščar je med drugim poudaril: »Ne iščimo krivcev drugod, začeti moramo pri sebi, šele potem bomo lahko ocenjevali druge!«

METLIŠKI TEDNIK

Nadalje so razpravljali o majhnih osebnih prejemkih prosvetnih delavcev in obsodili govorjenje nekaterih državljanov pri obdavčenju na alkoholne pijače, češ da morajo plačevati »prfokse«. Ravnatelj osnovne šole je v imenu vseh prosvetnih delavcev upravičeno obsodil take izjave. Volivci so bili obveščeni tudi glede uresničevanja plana v prvem tromesečju.

Vse priznanje vodstvu krajevnega odbora SZDL, ki ima v letošnjem letu vidne uspehe. Naj omenimo samo to, da šteje krajevna organizacija preko 70 odst. vseh volivcev. Dobro vodstvo je pripeljalo do uspehov.

IVO LIKAVEC

Več naporov za uresničitev plana!

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora 16. junija so odborniki obravnavali izvrševanje plana za I. tromesečje letošnjega leta. To je vsekakor malo prepozno, saj je od zaključka prvega četrtletja preteklo že dva meseca in pol. Toda kljub temu rezultati prvega tromesečja dajejo sliko stanja v komuni kot celoti in v posameznih gospodarskih organizacijah.

Podatki gospodarskih organizacij kažejo porast materialnih stroškov. Realizacija celotnega dohodka je za 3,7-odstotka pod planskimi predvidevanji. Ker so se materialni stroški precej povečali, je tudi narodni dohodek precej nižji, in sicer 17,4 odstotka, a dohodek samo za 15,5 odstotka.

Čeprav družbeni načrt v nobeni postavki ni uresničen, pa kljub temu ponekod opažamo precejšen porast v primerjavi s I. lanskim tromesečjem. Tako je celotni dohodek porasel za 16,6 odst., materialni stroški 28,5 odst., narodni dohodek za 14,6 odst., dohodek samo za 1,2 odst., osebni dohodki za 20 odst., a zaposlovanje za 16 odst.

Iz teh podatkov je razvidno, da je dosežen le delen napredek od istega obdobja lanskega leta. Iz tega sledi, da se storilnost ni dvignila (primerjava s celotnim dohodkom). Če pa jo primerjamo na osnovi narodnega dohodka, ugotovimo, da je za 1,6 odstotka manjša kakor lani. Kljub porastu proizvodnje je ostal dohodek na isti ravni, a osebni dohodki so se dvignili za 20 odstotkov. To nesorazmerje bo vplivalo na sredstva skladov podjetij. Zato bodo morale gospodarske organizacije temeljito proučiti način nagrajevanja.

V Novoteksovem obratu so celotno vrednost proizvodnje dosegli s 26,6 odstotka. Ker so večji materialni stroški (29 odstotkov), je narodni dohodek dosežen le z 20 odstotki. Osebni dohodki v tej gospodarski enoti so za 18 odstotkov višji kot v istem obdobju lanskega leta. — Tovarna Beti je dosegla plan bruto proizvodnje le s 15 odstotki, a v primerjavi z lanskim letom se je proizvodnja povečala za 54 odstotkov. Osebni dohodki so se povečali za 19 odst., saj znaša povprečna plača 16.083 din. Podjetje Beti je doseglo precej nizko realizacijo. Vzrok za to je v pomanjkanju reprodukcijskega materiala (čipke, unterzilije). Zadnja dva meseca pa kažeta, da se bo gospodarska organizacija lahko približala uresničitvi postavljenega plana, ker so se razmere glede tega delno popravile.

Vinska klet je realizirala plan le z 12,3 odstotka, ker je bilo v tem času opaziti občuten padec prometa z vinom zaradi povišanja prometnega davka na alkoholne pijače. V zadnjem času se stanje tudi pri tem podjetju precej popravija.

Lesno predelovalno podjetje je doseglo v I. četrtletju zadovoljive rezultate. Plan celotne proizvodnje so dosegli z 22,7 odst., a narodni dohodek z 21 odst. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je bruto proizvodnja porasla za 61 odst. Podjetje se je glavnem usmerilo na proizvodnjo finalnih izdelkov za izvoz, saj 71 odst. svoje proizvodnje izvaža. Take uspehe je doseglo kljub zastarelosti strojne opreme.

Kar velja za komuno kot celoto, velja tudi za ostale gospodarske organizacije. Delovni kolektivi niso naredili vsega, čeprav so gospodarski načrti za letos precej napeti. Samoupravni organi in politične organizacije vse premalo spremljajo proizvodno rast in probleme, ki nastajajo v podjetjih. Čakajo, kaj bo pokazalo prvo četrtletje, kaj bo pokazala prva polovico leta, kar pa nikakor ni prav. Za vsak dan, za vsak mesec bi morali kolektivi vedeti, koliko so proizvedli in koliko uresničili zastavljenej plan. — Povečanje osebnih dohodkov gre lahko le na račun večje produktivnosti, manjših materialnih stroškov, večjega izkoriščanja notranjih rezerv in boljše organizacije dela, ne pa, da bi zaradi večanja osebnih dohodkov ogrožali sklade. Gospodarske organizacije se zaradi svojih neuspehov ne smejo izgovarjati na težko situacijo, ampak morajo lastne slabosti odpraviti in storiti vse, da bi se položaj popravil.

Odborniki so sklenili, da bodo kmalu obravnavali realizacijo družbenega plana za prvo polovico leta, da bi se neskladnosti in napake lahko hitro odpravile, a položaj izboljšal. Poleg tega so razpravljali še o izvajanju proračuna, pripojitvi šiviljskega podjetja k invalidskemu in o drugem.

Akcija za Debeli rtič

Sprva krajevne organizacije Rdečega križa in sindikalne podružnice po podjetjih niso kaj storile v akciji za zbiranje sredstev za mladinsko okrevališče Debeli Rtič, čeprav je občinski odbor RK imenoval posebno komisijo za to akcijo, vsaj tako je bilo videti. Ko smo prejšnji teden povpraševali na občinskem odboru RK, kako poteka akcija, pa so nam povedali, da je sedaj v razmahu. Posebno dobro so se izkazali v Dragomlji vasi, v Gradcu in na Radovici; v sami Metliki pa je KO RK malo storila.

Krajevna organizacija Suhor je zbrala 8100 din, sindikalna podružnica Invalidskega zavoda 6000 din, delovni kolektiv BETI 30.000 din, KO RK Radovica 5650 din, KO RK Gradac 21.470 din, KO SZDL Gradac 1200 din, delovni kolektiv KZ Metlika 6000 din, delovni kolektiv državne uprave in drugih ustanov iz Metlike 10.000 dinarjev.

Doslej so zbrali 90.000 din.

Vesele počitnice!

Učenci osnovne šole v Metliki so v soboto prejeli izkaze, pohvale in najboljši nagrade. Konec šolskega leta so lepo zaključili z izbranim kulturnim sporedom. Odprli so tudi razstavo, katero so pripravili vsi razredi in krožki, da bi prikazali vsaj nekaj svojega dela v šoli.

Dve zlati, 22 srebrnih

V nedeljo, 17. junija, je občinski odbor RK organiziral proslavo dneva krvodajalcev. Pri kulturnem sporedu so nastopili podmladkarji RK osnovne šole iz Metlike z recitacijami in pevskimi točkami. Udeležencem proslave je ostal posebno v spominu nastop tamburaškega orkestra pod vodstvom Silva Mihelčiča ml., zlasti tistim, ki so prvič slišali njihovo igranje. Lahko rečemo, da so se Metličani in ostali tako navadili na mlade tamburaše, da bi jih težko pogrešali.

Uvodne besede o pomenu krvodajalstva je spregovorila predsednica občinskega odbora RK Anica Molek, ki se je vsem krvodajalcem, posebno pa odlikovancem, prisrčno zahvalila. Marsikateri bolnik, ki so ga z njihovo krvjo rešili, se jih bo hvaležno spominjal. Razveseljivo je, da je v občini vsako leto več krvodajalcev. V lanskoletni krvodajalski akciji je sodelovalo skoraj tri sto ljudi. Skupno so dali 73 litrov krvi. Odlikovanih je bilo 24 krvodajalcev, 22 jih je prejelo srbrno značko, a dva zlato; to sta bila Ivan Ružič in Marko Rus oba iz Metlike. Žalostno je, da je bilo med krvodajalci malo mlajših ljudi,

Odlikovanci so poleg značk prejeli še posebne zahvale, ki jih je napravila tov. Mladena Brancelj. Vsem krvodajalcem, zlasti pa večkratnim, čestitamo za odlikovanja.

Janez Dragoš

Nova imenovanja in odloki

Na zadnji seji ljudskega odbora 16. junija so obravnavali tudi nekatere odloke in imenovanja. Za direktorja Pečarije v Gradcu so imenovali Rudija Dima st. V upravni odbor za zidanje stanovanjskih hiš so bili imenovani: Franc Kobe, Peter Vujčič, Zvonko Hanzelj, Andrej Smuk, Fran Plut in Zvonko Pavlovič.

Občinski ljudski odbor je dal soglasje občinskemu ljudskemu odboru Črnomelj k potrditvi statuta komunalne banke v Črnomlju. Poleg tega so sprejeli odlok o spremembi odloka o višini dnevnic za uradna potovanja, o nadomestilu za ločeno življenje in kilometrini uslužbencev upravnih organov in zavodov ObLO Metlika. Sprejet je bil odlok o načelih za določanje sredstev, ki pripadajo šolam, učnim in vzgojnim zavodom za njihovo osnovno dejavnost. Spremenili in dopolnili so odlok o stopnji občinskega davka od prometa na drobno. Sedaj se od prodaje motornih vozil plačuje 3-odstotni prometni davek, prej je bil 6-odstoten.

ZDRAVI OTROCI - LJUDSKA SREČA!

Poglavitna dolžnost posameznika in družbe je skrb za zdravje. Temeljite analize o zdravstvenem stanju šolske mladine bodo dale pravo podobo o razvitosti, zdravju in sposobnosti mladega naraščaja. V metliški občini sta s pomočjo osebja zdravstvenega doma šoloobvezno mladino pregledala dr. Pečavar in dr. Mikulič. Sicer so bili taki pregledi tudi prejšnja leta, vendar so letos, v letu telesne kulture mladih, posvetili prvenstveno skrb zdravstvenemu stanju otrok, preprečevanju obolenj, zdravljenju in rasti.

Pregledanih je bilo 1.131 učencev od 1.162, kolikor jih je na vseh šolah v občini. Slabo telesno higieno so ugotovili pri 125 učencih (nezadostno umivanje, neprimerno obuvalo, slabo perilo), nenormalno telesno držo pri 202 otrocih, kar kaže na neprimerne šolske klopi. 70 učencev je slabo razvitih, 100 pa podhranjenih. Enovrstna in nepopolna hrana sta poglaviten vzrok za nenormalen razvoj telesa. Če bodo šolske kuhinje učencem nudile to, za kar so prikrajšani, se bo stanje vsaj v prihodnje izboljšalo.

Razveseljivo je, da so ob vsem tem našteli le 38 ploskih nog, kar je v primerjavi s prejšnjimi leti celo dvakrat manj. Še te primere pa bodo z ortopedičnimi vajami sčasoma odpravili. Temu vprašanju bi morali posvečati večjo pozornost tudi učitelji telesne vzgoje.

Bolezni in napake srca so bile ugotovljene pri 49 učencih, vendar ni resnih obolenj. Okrog 30 odstotkov otrok ima povečane tonzile in limfne žleze. To so opazili pri tistih učencih, ki hodijo v dežju in mrzlem vremenu po 7 km daleč v šolo.

Na koncu naj navedemo ugotovitve, ki veljajo za vse učence:

— slaba telesna higiena; utrujenost zaradi preobremenitve z domačim delom in spričo dolge poti do šole; roke so žuljave, hrapave, koža pa razpokana; prehrana je nezadostna; dihalni organi so v nenehni nevarnosti, da obolijo.

Vsi smo odgovorni za vzgojo in rast svojih otrok! Vzgojimo državljane, ki bodo sposobni za življenje in delo!

IVO LIKAVEC

ZAPISKI S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV V SEVNICI

Sevniški komunisti na prelomnici

V sevniški občini so anketirali člane ZK. Vprašanja so bila izbrana tako, da so anketiranci v odgovorih pisali o splošni dejavnosti komunistov, njihovi zavzetosti za reševanje problemov na svojem področju ter o njihovi splošni in ideološki vzgoji. S tem so praktično dobili profil članstva in kadrov, kar hkrati pomeni, da so nazadnje le prešli od načelnih ugotovitev h konkretnemu obravnavanju vprašanj. Na podlagi ankete je bila izdelana analiza idejno-političnega dela, ta pa je bila na zadnji seji občinskega komiteja ZK v Sevnici 21. junija glavni predmet razprave.

Analiza je pokazala, da so potrebne nekatere bistvene spremembe v delu komunistov, ki morajo za člane pomeniti vse kaj drugega kot samo formalnosti. Spričo tega se mora porazdeliti vloga komunistov enakomerno na starejše in mlajše, dasiravno bodo nosilci večjih akcij mlajši komunisti. Vsekakor bodo morali nekateri komunisti le uvideti, da niso opravili svoje obveznosti do organizacije s tem, če so se udeleževali sestankov. — Svojo dejavnost bodo morali manifestirati tako, kakor je določil tretji plenum

SEVNIŠKI VESTNIK

CK ZKJ, ki je poudaril, da morajo biti komunisti bolj aktivni kot kdajkoli, da morajo prvi videti probleme in negativne pojave ter zahtevati boj proti njim. — Okrog te zahteve se vrti še vrsta vprašanj o tem, kako zadovoljivo izpolniti vse naloge. Seveda to ni enostavna stvar in tega se občinski komite ZK dobro zaveda. Predvsem bi bilo treba doseči, da bi steklo delo v osnovnih organizacijah, da bi bile razprave konkretne in pravočasne.

Še vedno je poglavitni problem ideološko-politična vzgoja članov. Namesto da bi delali po jasno začrtanem konceptu in v skladu s splošno veljavnimi ter raziskanimi prijemi v delu organizacije, se zlasti v nekaterih osnovnih organizacijah ZK pojavljajo osebni interesi. Seja je podčrtala dejstvo, da je v mnogih primerih temu vzrok neodločnost sekretarjev osnovnih organizacij, ki ne znajo obdržati discipline (udeležba na sestankih je večkrat komaj 50-odstotna), na drugi strani pa so sestanki nezanimivi. Vprašanje je, kakšni naj bodo sestanki v prihodnje, ali naj na njih govori samo intelektualec (na vasi n. pr. samo učitelj) ali naj bo razprava plodna, da bo v njej sodeloval vsak komunist). Več članov komiteja je na seji ugotavljalo, da je ideološka vzgoja neizogibno potrebna pri reševanju vseh vprašanj, komunist pa mora nastopati vedno le kot komunist, najsi izvršuje take ali drugačne naloge.

Odgovorno vlogo imajo komunisti v gospodarskih organizacijah. Le tem pa manjka razen ideološke tudi dobra splošna izobrazba. Zato bo treba tudi temu vprašanju posvetiti večjo pozornost.

Resnica je, da večkrat prepozno ugotavljamo premajhno splošno in politično razgledanost članov. V prvi vrsti so temu krivi komunisti sami, pa tudi osnovne organizacije, ki so do zdaj prirejale seminarje, predavanja in politične ure v pretežni meri le za mlade komuniste. Če naj komunist obdrži korak s časom, če naj bo borec za napredek, je nujno, da opustimo dosedanjo prakso pri izobraževanju. Obvelja naj, da se morajo izobraževati vsi, ki znanje potrebujejo, oni pa, ki člani šele postajajo, naj se sistematično izobrazijo v večernih političnih šolah. — Le tako bomo vsaj deloma odpravili pomanjkljivosti v dosedanjem načinu izobraževanja.

Pionirji v Tržišču

V počastitev 20-letnice pionirske organizacije je pionirski odred v Tržišču sklical konferenco, na kateri so izvolili častni odbor iz vrst najboljših pionirjev. Ti bodo zbirali »pionirski dinar« za spomenik pionirjem v Ljubljani. Na tej konferenci so izvolili tudi delegata Sandija Strupiha, ki bo zastopal domači odred na osrednji proslavi v Ljubljani. Tudi vsi člani DPM so prispevali po 10 dinarjev za pionirski spomenik.

Ob zaključku šolskega leta so se pionirji pogovorili o delu in razvedrilu med počitnicami, o organizaciji krajših izletov ter športnih in zabavnih iger, predvsem pa o sodelovanju na proslavah za 4. in 22. julij.

M. L.

Planinski teden v Radečah

Planinsko društvo v Radečah je določilo svoj planinski teden od 1. do 8. julija. 7. julija bodo priredili množičen izlet na Kum, v Loki pa bo imel tov. Mlinar, ki je prehodil slovensko planinsko transverzalo, predavanje o dolgi poti po slovenskih vrhovih. Planinski teden se bo zaključil 8. julija, ko bo izlet mimo Vel. Kozjega do Lovrenca na Lisco. Med potjo bodo obnovili planinske znake od Brega do Lovrenca.

S. Sk.

Klubsko življenje v Loki

Prosvetno društvo »Primož Trubar« v Loki je lepo razvilo klubsko življenje. Lani so z lastnimi sredstvi kupili televizor, 60.000 dinarjev pa jim je za uspešno delo dala občinska Zveza Svobod in PD v Sevnici. S temi sredstvi bodo opremili klub.

V klubu so razni odseki, ki jih vodijo starejši člani. Tako vodi šahiste Lipovšek, recitatorje in LU Skočir, Koroščeva televizijske večere, Skuškova pa knjižnico. Pri odboru kluba je pododbor, ki ga vodi Koroščeva.

Televizijske oddaje gledajo vse dni razen v torek, ko čistijo klub. Odrasli plačajo 20 dinarjev, šolarji pa 10 dinarjev vstopnine. Nekateri so se na oddaje abonirali. Najraje obiskujejo oddaje »Spoznavaj svet in domovino«. Jeseni in pozimi so se v klubu zbirali šahisti in imeli turnirje. Recitacijski odsek pa je priredil večer Gregorčičevih pesmi, Prešernovo proslavo in večer Cankarjeve besede. V okviru LU je tov. Mlinar predaval o zgodovini Lo' ravnatelj celjskega učiteljišča tov. Aškerc pa o »Vtisih s popotovanja po Poljski in Rusiji«. Za knjižnico ni velikega zanimanja. Klubu nameravajo priključiti tudi čitalnico.

Volivci obširno razpravljajo

Poročali smo že, da je ljudski odbor novomeške komune v dveh od 20. do 30. junija sklical zbore proizvajalcev po podjetjih, zbore volivcev po krajevnih središčih, kjer so krajevni uradi, Socialistična zveza pa je sklicala zbore svojih članov v Novem mestu.

Na dosedanjih zborih proizvajalcev — ponekod se zbere po več manjših kolektivov hkrati ali pa večji kolektiv samostojno — je bilo precej živahno. Letos se odborniki zbora proizvajalcev že drugič pojavljajo pred svojimi volivci, da bi jim poročali in se z njimi pogovorili. Pobudo ljudskega odbora velja pozdraviti, saj doslej prav odborniki proizvajalnih skupin niso imeli dovolj stika s podjetji in proizvajalci. Na zborih razpravljajo o proizvodnih uspehih kolektivov v I. četrtletju, o tem, kako odpravljajo razne slabosti in pomanjkljivosti ter iščejo notranje rezerve. O tem poročajo bodisi predsedniki delavskih svetov ali upravnih odborov bodisi direktorji.

Del razprav je posvečen tudi problemom pri delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. Zlasti razpravljajo o ukrepih, ki so jih storili po navodilih za uskladitev delitve obojega z novimi predpisi. Ker je občinska komisija za usklajevanje delitve prvi del svoje naloge — pregled zbrane dokumentacije po podjetjih — že opravila, lahko v večini primerov o zbranih podatkih in ugotovitvah stvarno razpravljajo. Ponekod, zlasti tam, kjer so bile v dosedanji delitvi nepravilnosti, razpravljajo o tem, kako jih odpraviti in o tem, kako bodo v pravilnikih izboljšali merila delitve, da se dosedanje napake ne bi več ponovile. Zbori proizvajalcev po volilnih enotah proizvajalne skupine so bili sklicani zlasti zato, da bi ukrepe na področju delitve pojasnili, ker ne gre za administrativno omejevanje osebnih dohodkov, ampak za napore v tej smeri, da bi naraščanje osebnih dohodkov in delitev nasploh uskladili z gospodarsko močjo kolektivov in z njihovimi napori za povečanje proizvodnosti ter proizvodnje. Odborniki zbora proizvajalcev hkrati poročajo volivcem o ukrepih ljudskega odbora, sprejetih na seji 31. maja, ki se tičejo kolektivov neposredno (na primer: delitev čistega in osebnih dohodkov,

NOVOMEŠKA KOMUNA

usklajevanje obojega z novimi predpisi, proizvodnja v I. četrtletju in naloge občinskega programa razvoja) ali pa posredno (ukrepi za zmanjšanje proračuna, omejitev investicij, izpremembe v dopolnilnem proračunskem prispevku, omejitev marž v trgovini itd.).

Na zborih Socialistične zveze v Novem mestu, ki so se pričeli te dni, razpravljajo o gospodarstvu v občini in o komunalni dejavnosti na področju mesta, na zborih volivcev v krajevnih središčih pa predstavniki kmetijskih zadrug poročajo o kmetijski proizvodnji in o novostih pri gospodarjenju z gozdovi. Povsod bodo obširneje utemeljili ukrep za omejitev števila žag venecijank. Zbori proizvajalcev po podjetjih bodo mnogo pripomogli k zbliževanju teženj kolektivov in komune, saj bodo obojno problematiko spoznali proizvajalci tokrat dovolj podrobno, vse pa kaže, da bodo zlasti manjši kolektivi morali temeljiteje in konkretneje razpravljati o politiki delitve sredstev na samostojnih sestankih, ki jih bodo morali prav kmalu sklicati.

Zavod za čebelarstvo pojasnjuje

V članku »Kje so meje odgovornosti« (Dol. list, 14. 6. 1962) prizadeti čebelar je naš obratovodja, ki goji del čebel tudi na domu v Novem mestu v Adamičevi ulici. Sicer pa menimo, da je treba osvetliti problem z zdrave osnove že zaradi vpliva na stališče javnosti, ki se nikjer in nikoli ni dvigala proti čebelam v bližini bivališč.

Tovariš Ivan Kranjc v članku pod navedenim naslovom vzklika: »Kje naj v bodoče sušimo perilo, kako naj obdelujemo vrtove, ne da bi morali bežati v varno zavetje zidov, kako naj zračimo stanovanja, da ne bi prišle v hišo čebele in opikale otroke?« Vsi ti kriki so v množini, kot da množica prebivalstva živi pod terorjem čebel čebelarja iz Adamičeve ulice in kot da ne gre v najboljšem primeru le za kaprice tov. Ivana Kranjca.

Menimo, da tov. Kranjc žali bralce, ker jim hoče pričarati čebelji teror, ki mu ne dovoljuje, da bi »užival sadove svojega dela«. Člankar tako trka na srca soseščine v novem stanovanjskem naselju na Grmu.

Stvari pa so dejansko take: čebele so že od pamtiveka pogosto v bližini človeških bivališč. Niso redki primeri, ko jih ljubitelji in poklicni čebelarji gojijo tudi v najsodobnejših naseljih, pri nas v vseh državah. Po usvojenih navadah in ponekod po predpisih morajo biti oddaljene od naseljenih objektov in poti 10 metrov, če so parjska žrela obrnjena v smeri objektov in poti. Če so obrnjena v nasprotni smeri (stran od objektov in poti), pa vsaj 5 metrov. V spornem primeru so po izjavi člankarja oddaljene 15 metrov!

Kar zadeva sušenje perila drži, da ga morejo čebele umazati, vendar se to dogaja običajno spomladi ob prvih izletnih urah. Nikjer, kjer imajo normalne sosedske odnose, pa ta trenutna motnja pri sušenju perila ne povzroča problema. Pri tem naj omenimo dejstvo, da gojijo čebelje družine tudi v velemestih (na Dunaju je n. pr. 10.000 čebeljih panjev), pa vendar občinske uprave ne razmišljajo o odlokih o prepovedi gojitve čebel na območju mest. Kljub posameznim izpadom sebičnih prenapetežev vsepovsod cenijo vlogo čebel, ki se kaže, na uspevajočem cvetju v okrasnih nasadih. Lahko celo trdimo, da kulturna javnost pri nas in po svetu vedno bolj teži za poglabljanjem odnosov med človekom in naravo, če iz teh razmer izvirajoče motnje le niso prehude. Ker tovariš Kranjc živi v pristnem kmečkem okolju, se toliko bolj čudimo nad njegovim odnosom do čebel.

Javnost obveščamo, da smo ne glede na vso pravno, kulturno in tradicionalno neutemeljeno pritoževanje tov. Kranjca iz Adamičeve ulice 9 v Novem mestu ukrenili potrebno, da se na meji z njegovo lastnino zasadi visoka živa meja, ki naj v bodoče preusmerja čebelji let. Živa meja bo iz vrst medečega grmovja.

Zavod za čebelarstvo, Ljubljana.

Mladinci se zavedajo svojih nalog

Na mladinski konferenci na grmski srednji kmetijski šoli ob koncu šolskega leta so ugotovili, da so mladinci delali uspešno, čeprav so imeli težke pogoje. V izvenšolskem udejstvovanju so dosegli lepe uspehe pri tekmovanju »Dolenjska mladina o revoluciji«, razen tega pa so izdajali tudi literarno glasilo »Oračc«. V prostem času so obiskovali predavanja »Šole za življenje«. Nasploh so veliko delali. Tako je podmladek RK organiziral delovne akcije, esperantisti so se učili o mednarodnem jeziku, športniki pa so tekmovali med seboj in z drugimi šolami. Dijaki so uspešno delali tudi v domski skupnosti, kjer so obravnavali vprašanja discipline, prehrane, učenja in prakse. Ob tem so se spoznali tudi s samoupravljanjem. Vse kaže, da so mladinci svoje naloge pravilno razumeli in jih poskušali dobro opraviti. To naj bo napotek za delo v mladinskem aktivu v prihodnjem šolskem letu.

Jože Perko

Marija Golob (8. b razred novomeške osnovne šole): STEKLENO MESTO

Mladi tehniki v Žužemberku: odlično!

V Žužemberku že več let uspešno deluje tehnični krožek, ki vsako leto ob zaključku šolskega leta organizira razstavo svojih izdelkov. Letos so žužemberški pionirji v treh učilnicah pokazali mnogo zanimivega in koristnega. Ena učilnica je posvečena delu fotokrožka. V zanimlvih motivih smo lahko zasledili, da ta krožek skozi vse leto spremlja delovanje šole: člani so prikazali Bazo 20, spomladanski kros, kolektive v domačem kraju, delo tehničnega krožka pa tudi postavitev veličastnega spomenika od začetka gradnje do izgotovitve.

V obeh ostalih učilnicah smo videli, kaj so se žužemberški otroci naučili pri tehničnem pouku. Naredili so vrsto učil, ki jih uporabljajo vsi razredi pri pouku, igrače ter razne modele avtomobilov, traktorjev in drugih strojev. Izdelki suhokranjskih otrok nam jasno kažejo, da se je tehnična raven tega nekdaj tako zaostalega predela močno dvignila.

Z vsemi izdelki so obiskovalci močno zadovoljni, zato lahko mladim tehnikom in njihovemu vzgojitelju tov. Kodretu čestitamo z željo, da bi tudi v bodoče tako delali. Škoda, da na razstavi ni bilo knjige vtisov!

—mtr—

Praznik dobindolskih gasilcev

Pred kratkim so dobindolski gasilci dobili novo motorno brizgalno in v ta namen priredili splošno slavje, združeno s krajšim kulturnim programom učencev iz Gor. Sušic. Motorki je kumovalo celotno podjetje Kovinar iz Novega mesta, v imenu njegovega kolektiva pa je brizgalno preizkusil direktor Milan Blatnik. Ob tej priložnosti je kolektiv Kovinarja gasilcem v Dobindolu izročil darilo.

S kakšno nestrpnostjo in veseljem so gasilci pričakali ta praznik, menda ni potrebno posebej omenjati. Ob preizkušnji nove motorke pa se je treba zahvaliti vsem, ki so brizgalno pomagali nabaviti. Zasluga gre predvsem članom društva, ki so sami prispevali les za nakup prepotrebne brizgalne in privarčevali marsikateri dinar od lanskoletne prireditve, ko so v Dobindolu razvili gasilski prapor. Zdaj, ko imajo, kar so si leta in leta želeli, pa dobindolski gasilci željo, da bi brizgalno več uporabljali pri vajah kakor pri požarih, oziroma da bi bilo teh čimmanj.

Milan Beg

Novomeška kronika

■ **Večer opernih arij in baleta** je bil v torek ob 20. uri v Domu ljudske prosvete. Nastopili so znani operni pevci in plesalci baleta Vilma Bukovec, Danilo Merlak, Vida Volpi, Štefanija Šitar, Marija Gruden, Marjeta Kline, Janez Mejač, Janko Hafner, sodelovala pa je tudi operna korepetitorica Milena Trost. Prireditev je organiziral občinski odbor ZVVI Novo mesto. Novomeščani smo tako ponovno doživeli prijeten in zelo lep kulturni večer, kakršnih je malo.

■ **Neurje, ki je v ponedeljek** popoldne nenadoma nastalo nad mestom in njegovo okolico, je bilo tako silno, da je podrlo celo nekaj televizijskih anten v mestu. Med nalivom, kakršnega že dolgo ne pomnimo, je padala tudi toča in povzročila znatno škodo na njivah in vrtovih.

■ **Obrtna komunalna zbornica** okraja Novo mesto se je pred kratkim preselila v prostore okrajne zveze TVD Partizan na Loki. Za nemoteno delo zbornice so bili dosedanji prostori pretesni.

■ **V torek so učenci novomeške osemletke** »Katje Rupena« dobili spričevala. Ko so se z njimi vračali domov, smo opazili marsikatero solzno oko, nekateri pa so bili od srca nasmejani. Tako je od nekdaj bilo in tako bo... Vsem želimo, da bi si čez počitnice nabrali kar največ novih moči za prihodnje šolsko leto. Prijetne počitnice učencem in njihovim vzgojiteljem!

■ **S kopalnimi oblekami** je Novo mesto slabo založeno. Trgovine bi jih morale pravočasno nabaviti, da bi jih imeli potrošniki v času največje vročine na razpolago. Ker lastex kopalne obleke ne gredo več tako v promet kot prva leta (niso praktične), bi morali trgovci poskrbeti tudi za zadostno izbiro kopalnih oblek iz blaga. V vsem mestu pa je naprodaj le nekaj kopalk in še te so slabega kroja in površno izdelane!

■ **V minulih dneh** so imele trgovine inventuro. Že tolikokrat smo opozorili na nepravilnost stare prakse, da so vse trgovine hkrati zaprte, pa nič ne pomaga! Odprta bi morala biti vsaj ena trgovina vsake stroke, tudi manufakturna, saj zdaj ni mogoče kupiti niti gumba, če ga izgubiš. Menimo, da bi se dalo tudi to z dobro voljo urediti!

■ **Sadja je bilo** na ponedeljkovem živilskem trgu dovolj. Največ je bilo češenj, ki so jih prodajali po 100 do 120 din kg, jagod po 300 din, borovnic po 170 din kg. Prodajali pa so tudi že domačo karfijolo po 160 din, solato po 100 din, korenček v šopkih po 25 din, česen po 20 din komad, čebulo v šopkih po 30 din, grah po 140 din kg. Tudi šopkov turških nageljnov po 60 din je bilo dovolj, prav tako ostalih rož. Sadike gredo še vedno dobro v promet.

■ **Gibanje prebivalstva:** rodile so: Marija Bauer z Glavnega trga 27 — deklico, Jožefa Golob iz Valantičevega 13 — dečka, Erna Hrovat iz Kettejevega drevoreda 32 — deklico, Fani Šmid iz Ulice Mjade Šilc 6 — dečka. — Poročili so se: Milan Mušet, uslužbenec iz Cvelbarjeve 5, in Ana Jakše, uslužbenka iz Kristanove 19; Jože Cvelbar, traktorist, in Veronika Blatnik, kuharica, oba iz Skalickega 1.

Izlet na Krvavec

Planinsko društvo v Novem mestu organizira 3. julija prvi letošnji izlet na Krvavec. Odhod ob 2.45 z vlakom iz Novega mesta, iz Ljubljane pa z avtobusom do Cerkelj in žičnice. Povratek v popoldanskih urah s prihodom v Novo mesto ob 21.30. Cena izletu je 1190 din. Prijavite se lahko pri tov. Jožici Turkovi v poslovalnici »Jadran turista« na Glavnem trgu do 2. julija do 16. ure. Vabljeni vsi ljubitelji planin!

Plodno delo SZDL v Dolenjskih Toplicah

19. junija je sklicala krajevna organizacija SZDL v Dol. Toplicah širši sestanek z vsemi krajevnimi organizacijami, na katerem so razpravljali o njihovem delu. Tovariš Štravs je poročal o sklepih občinskega odbora SZDL v Novem mestu, nato pa so prisotni razpravljali o delu, ki jih še čaka.

Socialistična zveza je dobila od zdravilišča 120.000 dinarjev. Ta denar je namenjen za ureditev nujno potrebne klubske sobe. Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo poskrbel, da bo klubska soba čimprej urejena. Nabavili bodo več časopisov in revij, kakor tudi primerno mizo za televizor, in ostalo opremo. Na tem sestanku so sprejeli tudi sklep o mesečnem prispevku za gledanje televizijskih oddaj.

V počastitev dneva borcev bo SZDL na večer pred praznikom organizirala v parku kres s kulturnim sporedom, 4. julija pa bo v parku piknik.

Na sestanku je prisotnim tov. Josip Pelko razložil govor maršala Tita v Splitu, nakar so se udeleženci z zavestjo, da so zvedeli marsikaj novega in koristnega, razšli.

V soboto: seja obeh zborov ObLO

Predsednik ObLO tov. Ludvik Golob je sklical za soboto, 30. junija 1962, 16. sejo občinskega zbora, 19. sejo zbora proizvajalcev in 15. skupno sejo obeh zborov ObLO, ki bo v Domu JLA ob 9. uri. Na seji bodo poslušali poročilo o delu uprave ObLO in o delu kadrovske službe ObLO, na vrsti pa je tudi sprejem večih novih odlokov, potrditev predlogov, jamstev in drugih ukrepov.

● **V zadnjem času** prihajajo v Dolenjske Toplice izletniki iz vse Slovenije. Ogledajo si partizanski Rog in muzejsko zbirko.

● **Na pobudo Turističnega društva** v Dolenjskih Toplicah so uredili več cest, park in poti v parku. Te so posuli s peskom. Sicer pa je to za uspešen turizem še premalo. Kaže, da bo treba kmalu zgraditi nov gostinski obrat. Kopališki gostje imajo zdaj na voljo samo gostišče »Pri mostičku« ob Krki. V kratkem bodo odprli gostilno v Podt[illegible]1.

Na partizanskem slavju na Loki bo prijetno!

Kot smo poročali v zadnji številki našega lista pripravljajo marljivi člani III. terena odbora Zveze borcev v Novem mestu svojo prvo večjo prireditev na kopališču na Loki v Novem mestu. V počastitev letošnjega dneva borca bo tokrat na Loki res prijetno.

V nedeljo, 1. julija, bodo ob dveh popoldne obiskovalci najprej poslušali govor o pomenu tega praznika, nato pa bodo pionirji in mladina izvedli nekaj recitacij s tematiko NOB. Kulturni del sporeda bodo zaključili z vrsto partizanskih pesmi, ki jih bodo zapeli pevci moškega zbora Svobode »Dušan Jereb«, Trdinovi nagrajenci, ki bodo tudi tokrat spet pokazali, da so zvesti razširjevalci naše borbene partizanske pesmi. Program bodo nadaljevali veseli godci iz Birčne vasi. Na razpolago bo dovolj prave kapljice in jedače s pečenimi janjci, kar bo marsikoga zvabilo na Loko. Številni Novomeščani, posebno kolektivi podjetij, so odrinili lepa darila za srečolov, ki bo nedvomno močno razgibal obiskovalce.

Ves čisti dobiček je namenjen pomoči našim članom, ureditvi grobov padlih in izletu pionirjev in mladine v partizanske kraje.

Upajmo, da bo ugodno tudi vreme, zato se udeležite našega prvega partizanskega slavja na kopališču na Loki!

VABI ODBOR III. TERENA ZB NOV V NOVEM MESTU

Zaključek večerne šole za odrasle

Na pobudo delavske univerze iz Krškega ter organizacije Zveze borcev je bila tudi v Kostanjevici na Krki osnovana večerna šola za odrasle. V torek, dne 26. junija, je bila zaključena, potem ko je 24 slušateljev skozi vse šolsko leto redno hodilo na predavanja in opravilo pred petčlansko komisijo zaključne izpite. Letos so obiskovali drugi oddelek, to je sedmi in osmi razred. Celoten program je bil obdelan in snov osvojena, kar so pokazali zreli odgovori na izpitih. Med obiskovalci so bili ljudje, ki zaradi medvojnih pa tudi neurejenih predvojnih razmer niso mogli dobiti ustrezne izobrazbe. Najstarejši slušatelji so bili stari celo nad 50 let, kar priča, da jim ni šlo samo za spričevala, marveč za resnično poglabljanje znanja, kar je še posebej hvale vredno. Šolanje je trajalo dve šolski leti. Udeleženci so si poleg rednega učnega programa, ki so ga predelovali pri rednih učnih urah, sistematično ogledali vrsto razstav z raznih področij, udeležili so se mnogih gledaliških in filmskih predstav ter drugih prireditev in jih nato analizirali. V času šolanja so imeli dve daljši ekskurziji po Dolenjskem in Gorenjskem ter po Koroškem in Štajerskem. Pri tem so se seznanili z našo industrijo, mesti in naselji, zgodovinskimi, literarnimi in drugimi posebnostmi ter tako tudi praktično utrjevali snov, ki so jo slišali v razredu. Imeli so razredno skupnost in mnogim med njimi se zdi, da se je šolanje kar prehitro nagnilo h koncu, zakaj kljub težkemu delu pri učenju je bilo v teh dveh letih tudi mnogo veselih ur, ki jih ne bodo pozabili.

V spomin dekanu Alojzu Kurentu

V soboto so v Krškem pokopali dekana Alojza Kurenta, dolgoletnega zaslužnega odbornika Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov Slovenije in pokrajinskega predsednika CMD za Dolenjsko. Navzočnost domačinov, zastopnikov oblasti in političnih organizacij ter 40 duhovnikov iz raznih slovenskih krajev na pogrebu je pričalo o priljubljenosti poštenega rodoljuba, zvestega Slovenca in zavednega Jugoslovana, kar je pokojni dekan v resnici tudi bil. Rodil se je 20. junija 1881 v Višnji gori kot sin kmečkih staršev, služboval pa je v Semiču, Trebnjem, Leskovcu in v Krškem, kjer je tudi preživel večji del svojega življenja. Pred drugo svetovno vojno je zaradi svojega naprednega mišljenja prišel v zamero na škofiji, kjer so mu vzeli čast dekana, leta 1953 pa so ga rehabilitirali in znova imenovali za dekana. Zadnjo vojno je kot begunec preživel v Zagrebu, po osvoboditvi pa se je vrnil v Krško in takoj začel kot zaveden član OF sodelovati z ljudsko oblastjo. Zavedal se je, da je nujno treba najti možnosti za sodelovanje duhovnikov z ljudsko oblastjo, čeprav ga je marsikdo izmed duhovnikov takrat in kasneje sumničil zaradi tega poštenega sodelovanja. Med prvimi ustanovitelji CMD je bil tudi pokojnik; kot uglednemu in agilnemu članu društva mu je vodstvo društva zaupalo odgovorne funkcije. Bil je član Glavnega odbora CMD, član izvršnega odbora GO CMD in dolga leta tudi predsednik okrajnega odbora CMD za krški okraj. Kot vidna osebnost v Cerkvi je pridobil mnogo novih članov za CMD. Za njegove zasluge ga je vodstvo CMD imenovalo za častnega društvenega člana, ljudska oblast pa je njegovo konstruktivno delo vedno cenila. Predsednik republike je odlikoval dekana Alojza Kurenta z Redom bratstva in edinstva II. stopnje, na kar je bil pokojnik vedno zelo ponosen in hvaležen za priznanje. Slovel je kot delaven človek, ki je vseh zadnji petnajst let posvetil ustanovitvi, rasti in razvoju Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov v Sloveniji.

Na pogrebu sta se od njega poslovila podpredsednik CMD August Štancar, ki je opisal pokojnika kot pobornika dragocenih pridobitev naše NOB, župnik Lojze Žabkar, podpredsednik CMD za novomeški okraj, pa je med drugim poudaril, da je društvo izgubilo s pokojnim dekanom delavnega člana, dobrega ideologa in voditelja.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

150 let osnovne šole v Leskovcu pri Krškem

Preteklo nedeljo so učitelji, predstavniki političnega in kulturnega življenja, šolska mladina in ostali prebivalci praznovali 150-letnico osnovne šole v Leskovcu. Šola je bila ustanovljena 1812. Po svečani seji, kjer je govoril predsednik šolskega odbora Vinko Arh, je predsednik ObLO Videm-Krško Stane Nunčič odprl šolski vodovod. Vodovod je bil zgrajen s pomočjo prebivalstva in podjetij, za kar jim gre zahvala.

Navzoči so potem obiskali likovno, gospodinjsko in tehnično razstavo leskovških pionirjev (ti so v nedeljo praznovali 20-letnico svojega odreda), obiskali pa so tudi prostore, v katerih so razstavljali krožki, ki delujejo na šoli. Zatem je bila revija pevskih zborov, na kateri je nastopilo 9 zborov. Popoldne je bil sprevod mladosti. Na šolskem igrišču so pionirskim odredom podelili priznanja in spominske trakove. Ob jubileju leskovške šole je bil izdan tudi zbornik »150-letnice šole v Leskovcu«, ki so ga pomagala izdati podjetja.

Vsem, ki so pomagali organizirati proslavo prisrčna hvala.

M. Š.

Na Zdolah bodo gradili cesto

Na seji krajevne organizacije SZDL na Zdolah so sklenili, da bodo začeli graditi cesto, ki bo povezovala Zdole, Ravne in Kostanjek. S sredstvi bo pri gradnji pomagal občinski odbor SZDL. — Poleg tega so obravnavali tudi sklep štirih učiteljev na Zdolah, med katerimi je tudi upravitelj šole, da zapustijo dosedanja učiteljska mesta. S tem bi izgubili ljudi, ki niso bili samo dobri prosvetni delavci, ampak so delali tudi v raznih organizacijah. Problem je v tem, ker praznuje šola na Zdolah letos 100-letnico. Želimo, da bi v jeseni dobili mlad, prav tako sposoben kader.

Jože Bahč

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

Nove investicije v restavraciji pod Gorjanci

Restavracija Pod Gorjanci, ki je bila lani na novo preurejena in je dobila štiri gostinske sobe ter obsežen vrt z več kot tristo sedeži, se je letos odločila za nove investicije. V prvem nadstropju Bučarjeve hiše bo adaptirala nekaj sob, ki bodo sodobno opremljene s toplo in mrzlo vodo. Tako se bo gostinska zmogljivost znatno povečala, kar je spričo pomanjkanja tujskih sob še posebno pomembno. Kakor lani bodo tudi letos v tej restavraciji na hrani udeleženci mednarodnega kiparskega simpozija, ki prično delati 1. julija.

Za konec šolskega leta: RDEČA KAPICA

Mladi oder je za konec šolskega leta pod vodstvom tov. Vele Jelšnikove pripravil Rdečo kapico. Premiera je bila v torek, 26. junija. S to predstavo je mladina slovesno zaključila šolsko leto.

Pojasnilo

Trgovsko podjetje na debelo in drobno »RESA« v Vidmu-Krškem nas je v zvezi s člankom »POŠTENOST NA TEHTNICI« (Dol. list, 13. 6. 1962) prosilo, da objavimo naslov prodajalne in prizadetega poslovodje: gre za prodajalno štev. 7 »MODA« na Vidmu, katere poslovodja je Ivan Štrasner.

Uredništvo lista.

BRESTANICA

pred praznikom

Čez nekaj dni bo Brestanica spremenila svojo vsakdanjo podobo. Sem bodo prišli ljudje iz vseh krajev Slovenije, da bodo prisostvovali odkritju spomenika slovenskim internirancem, konfinirancem in izseljencem. Veličastna bo ta podoba, vse drugačna od tiste iz leta 1941. Tudi takrat so prihajale v Brestanico (Rajhenburg) trume ljudi, toda tisti ljudje so imeli grozo v očeh, korak jim je bil negotov. Veliko teh nesrečnežev je obležalo v tujini, v sovražni zemlji. Tisti, ki so pregnanstvo preživeli, bodo te dni spet lahko prišli v Brestanico. Vsakdo bo dobrodošel. Brestaničani bodo veseli, ko bodo lahko prisrčno pozdravili vse tiste, katerim so pred enaindvajsetimi leti želeli srečno pot.

Zanimanje za odkritje spomenika je povsod zelo veliko, zlasti v Zasavju. Pretekli teden je bil na občinskem odboru SZDL v Vidmu-Krškem razgovor s predsedniki občinskih odborov SZDL iz Brežic, Sevnice, Zagorja, Hrastnika in Trbovelj. Z željo, da bi se iz vseh teh občin udeležilo svečanosti čimveč ljudi, smo predsednike podrobno informirali o pripravah in pomenu praznovanja. Vsi so izrazili zadovoljstvo, da se odkriva tak spomenik, in obljubili, da bodo organizirali čimbolj množično udeležbo. Seveda bo razen domačinov prišlo največ ljudi iz sevniške in brežiške občine, pričakujemo pa tudi obiske iz drugih naših občin.

Priprave za odkritje potekajo normalno. Kot smo že enkrat omenili, je le vprašanje, če bo cesta popolnoma urejena. Storili bomo vse, da bi se tudi to uredilo. Prostor, kjer bo spomenik, je svojo podobo že popolnoma spremenil. Vsa zemeljska in betonska dela so opravljena. Površina je naravnost vzorno urejena in je zasajena s travo, ki je v nekaj dneh naredila lepo zeleno preprogo. Sam spomenik bo ta teden postavljen in bo potem ostalo še nekaj dni za dokončno ureditev okolice.

Trg dobiva vsak dan lepšo podobo. Vsi lastniki hiš so se brez ugovorov lotili urejevanja fasad. Popoldne je tu kot na mravljišču. Okrog vsake hiše se vrtijo zidarji, pleskarji in ostali, ki žele pomagati, da bi Brestanica lepo pričakala svoj praznik.

Te dni smo prejeli tudi veselo vest, da bo na svečanosti govoril tovariš Jože Borštnar. To ima za naš kraj še poseben pomen. Tovariš Borštnar je namreč zadnja leta pred vojno služboval prav v Brestanici. Njegovo aktivistično delo je bilo zelo očitno. Ljudje se še dobro spominjajo tegale dogodka: Ko je Jugoslavija razpadla, je šlo preko Brestanice nešteto transportov z različnim materialom. Neki tak vlak je dal tovariš Borštnar zapeljati na stranski tir. Ljudje so kmalu »odkrili«, da je v vagonih precej hrane, tobaka in raznih vojaških potrebščin. Ponoči so prišli z vozovi in ves material odpeljali.

Težko bi bilo točno povedati, koliko ljudi se bo udeležilo odkritja, pričakujemo pa, da jih bo okrog 15.000. Pripravljalni odbor želi, da bi bili vsi udeleženci čimbolj zadovoljni, zato bi bilo prav, da bi čimprej zvedeli, kakšna bo udeležba. Le tako bo mogoče primerno urediti promet, prehrano itd. Dobro bi bilo, da bi vse krajevne organizacije SZDL, ki zbirajo prijave, čimprej sporočile udeležbo. Kakor smo že omenili, bo najbolje, da se čimveč ljudi pripelje z vlakom. Zveze so zelo ugodne. Ponovno tudi opozarjamo, da je zaželeno, da bi avtomobilisti prišli vsaj do devete ure, ker bo pozneje promet otežkočen. Svečani del se bo pričel ob deseti uri.

Te dni je Valvasorjeva tiskarna dotiskala posebno knjižico »Brestanica 41—45«. Pripravila jo je propagandna komisija. Sliko za naslovno stran je narisal akademski slikar prof. Miro Kugler. Lahko trdimo, da spada ta slika med njegove najboljše stvaritve. Knjižica je tudi zelo lepo urejena in ima precej slik. Upamo, da bomo udeležencem s knjižico zelo ustregli, saj si bodo ob branju ustvarili podrobno podobo Brestanice in dogodkov, ki so se tu odigrali v neposredni preteklosti.

Brestanica je torej popolnoma pripravljena za svoj veliki dan. V dneh, ki so še ostali do odkritja, bodo uredili še zadnje podrobnosti. Vsi tisti, ki bodo prišli k odkritju, naj bi odhajali od nas zadovoljni. Taka je želja Brestaničanov, zato se bodo potrudili, kolikor se da.

Od semena do drevesa

Človeku, ki potuje z železniške postaje proti Mokronogu se pogled nehote ustavi na velikem zemljišču, ki meri približno 5 ha. Kdor še ne ve, zakaj se to zemljišče pripravlja, prav kmalu ugotovi, da je to drevesnica. Res je, tu pripravlja KGP Brežice — obrat Mokronog intenzivni nasad za vzgojo mladih dreves.

Večkrat sem hodil mimo in z zanimanjem opazoval priprave za nasad. Ropot strojev in veliko število delavcev me je vabilo, da bi si njihovo delo podrobneje ogledal. Stopil sem do upravitelja gozdnega obrata tov. GIMPLJA in mu stavil nekaj vprašanj

— KAJ VAS JE PRIVEDLO, DA STE ZAČELI S TEM DELOM?

»S tem delom nismo pričeli šele sedaj, pač pa se z njim že dalj časa ukvarjamo. Ker pa so potrebe vedno večje, smo se odločili za povečano proizvodnjo. Klasična proizvodnja v gospodarstvu ne ustreza več našim družbenim potrebam. Če hočemo proizvodnjo povečati in zmanjšati proizvodni čas, moramo v poskrbeti predvsem za gozdni podmladek, kjer izvršimo posek. Zaradi naravnih pogojev in kvalitete, kakršno želimo doseči, se ne moremo več zadovoljiti z naravnim prirastkom v gozdu. Zato bomo iztrebljene parcele pogozdovali s kvalitetnimi sadikami in sadili tiste sorte, katerim zemljišče ustreza. Novi način proizvodnje nam bo omogočil boljši pregled nad zalogami, lažje pa bo tudi planiranje, saj bomo vedeli za več let vnaprej, kdaj bo nasad dozorel.«

S pomočjo strojev gre delo veliko hitreje izpod rok tudi v drevesnici

KAJ PA DELAVCI?

»Ravno to nam dela največje težave. Trenutno jih imamo zaposlenih 40. Potrebovali pa bi jih še najmanj 15, da bi površino čimprej zasaditi ker nas pri delu zelo ovira vreme. Težave so z delavci iz oddaljenih krajev. Večina se jih vozi ali pa hodi peš iz okoliških krajev, n. pr. z Bučke, ki je oddaljena 19 kilometrov, Zbur, Statenberka itd. Iz Mokronoga jih je prav malo.

Z njihovim delom smo zadovoljni. So uvidevni in delajo tudi več kot 8 ur. Ko bo zemljišče zasajeno ne bomo več potrebovali toliko delavcev, ker je delo predvsem sezonskega značaja Predvidevamo pa, da jih bo stalno zaposlenih približno 15, saj ena delavka posadi dnevno 3000 do 3500 sadik.

Končno mi je tov. Gimpelj povedal še nekaj o mehanizaciji. Namakalne naprave so montažne prenosne. Njihove prednosti so spoznali na zagrebškem velesejmu. V ta namen so že pripravili bazen. Poleg tega imajo še traktor (enoosni) za prevažanje sadik, okopalnik in stroje za uničevanje drevesnih škodljivcev in gljivičnih bolezni. Da ima strojno delo prednost pred ročnim, je brez dvoma, saj en stroj (okopalnik) zamenja 15 do 20 ljudi.

Prepričani smo, da se bodo sredstva, vložena v ta namen, kmalu pokazala kot zelo donosna.

Tone Gole

TREBANJSKE NOVICE

■ V mariborskem okraju je 344.930 prebivalcev, od tega 165.785 moških in 179.145 žensk. Največja občina: Maribor-Center ima 67.811 ljudi, v ormoški občini, ki velja za eno najmanjših v mariborskem okraju, pa živi 19.413 ljudi.

■ Pred kratkim je začela obratovati v trboveljski cementarni nova, 80 m dolga rotirna peč. Ta peč bo omogočala, da bodo v tovarni proizvedli 150.000 ton cementa ali 70.000 ton več kot doslej.

Sami gradimo športno igrišče!

Čeravno se je tudi na naši šoli pouk že končal, je na šolskem dvorišču še vedno živžav. Imamo namreč prostovoljno delovno akcijo. Do občinskega praznika 29. oktobra smo si zadali nalogo, da bomo zgradili za šolo novo športno igrišče. Čeprav so že počitnice, se je na to akcijo prijavilo kar 60 pionirjev in pionirk. Da pa delo uspešno poteka, se moramo zahvaliti naslednjim: tovarišem učiteljem telesne vzgoje Mislejevi, Špilarju in Penku ter tovarišema Beletu in Bartlju. Tov. Bele vodi cementni oddelek. Nekaj učencev meša cement, nekaj jih nosi in vozi kamenje in pesek, drugi prinašajo cement in pomagajo pri delu.

Pod vodstvom tovarišice Drage deklice kopljejo in odnašajo zemljo ter delajo prostor cementu. Tov. Bartelj nadzoruje prevoz peska iz Žabje vasi na gradbišče, tovariša Penko in Špilar pa v glavnem nadzorujeta delo ter tu pa tam pomagata.

Udeleženci akcije so učenci 6., 7. in 8. razreda. Med nami je najmlajši Jožko Blažič, saj je star šele 10 let in obiskuje 3. razred naše šole. Skoraj ga ne bi sprejeli medse, pa nas je preprosil in obljubil, da bo res priden. Izkazal se je tako, da marsikoga svojih večjih tovarišev prekaša v pridnosti.

Ob pol desetih do desetih imamo okusno malico, ki nam jo pripravijo kuharice naše šole, zahvaliti pa se moramo zanjo okrajnemu odboru Rdečega križa. Po zaslugi tov. učiteljice Mare Glonar pa nam Društvo prijateljev mladine daje vsak dan dve steklenici malinovca. Tega smo vsi veseli, ker je boljši kot voda. — Lepo se tudi zahvaljujemo gasilcem, ki so dali na razpolago kamion za prevoz peska in kamenja.

Delamo vsi zelo radi, ker ni lepšega kakor delati na svežem zraku in vročem soncu. Delamo pa za nas, za našo šolo in učence, ki bodo prišli za nami.

MIHA GOSNIK, 7. c osnovna šola »Katje Rupena«

O vrednotenju telesne kulture

Na današnji seji Okrajne zveze za telesno kulturo, ki se bo začela ob devetih dopoldne, bo sprejet finančno-materialni pravilnik zveze, potrjene bodo nekatere kadrovske spremembe in sprejeti v organizacijo novi člani. Poglavitna razprava bo o dosedanji dejavnosti na področju telesne kulture v okraju, o odnosih do telesnovzgojnih delavcev in o odnosih ostalih organizacij do telesne vzgoje. Seji bodo prisostvovali tudi predstavniki okrajnega odbora SZDL in občinskih odborov Socialistične zveze.

šf

Prvi start veslačev v Izoli

Čeprav novomeški veslači redno in marljivo trenirajo, letos še niso imeli priložnost, da pokažejo svoje znanje. Prvi start so imeli šele preteklo nedeljo v Izoli, kjer so tekmovali na tamkajšnji regati.

V Izolo so potovali z enim double-sculom in dvema skiffoma. Sami s svojo uvrstitvijo niso preveč zadovoljni, čeprav dosežena tretja mesta niso slaba. Dolinšek je bil v tekmovanju članskih skiffov tretji, Slapničar pa pri mladincih četrti. Dvojiva Kos in Rifelj je v kategoriji double-sculov osvojila tretje mesto. Vsekakor se bo treba za prihodnja tekmovanja, predvsem pa za republiško prvenstvo v Mariboru, še vestneje pripraviti, potem gotovo tudi višja mesta ne bodo izostala.

fm

Okrajno mladinsko šahovsko prvenstvo

Danes ob 9. uri se je v Domu TVD Partizan na Loki pričelo okrajno šahovsko prvenstvo, na katerem ima pravico nastopati 16 najboljših mladincev iz Novega mesta, Brežic, Vidma-Krškega, Šenovega, Sevnice, Krmelja, Trebnjega, Šmihela, Stopič in Črnomlja. Po švicarskem sistemu bodo odigrali 7 kol. Prvak bo zastopal naš okraj na republiškem prvenstvu. Turnir bo zaključen v nedeljo dopoldne, igrali pa bodo vsak dan od 8. do 12. in od 16. do 20. ure.

DOM - DRUŽINA - GOSPODINJSTVO - DOM

Verska vzgoja razdvaja mladega človeka

7

Žal lahko ugotovimo primere, da se posamezni poklicno vzgojitelji ne zavedajo dovolj, koliko pričakuje mladina od njih in od šole sploh. Še vedno se posamezniki izmikajo, da bi se pred učenci svetovnonazorsko javno opredelili, da bi zavzemali do teh vprašanj nedvoumna stališča, da bi o njih več razpravljali, da bi čimbolj izkoristili učno snov za idejno oblikovanje mladih ljudi itd. Še ena slabost, ki je ne smemo podcenjevati, zmanjšuje večjo svetovnonazorsko in idejno učinkovitost pouka. Na vseh vrstah šol se večina učiteljstva shovno in metodično premalo pripravlja za obravnavanje idejnih in svetovnonazorskih vprašanj. Spričo premajhnega povezovanja teh vprašanj s konkretno učno snovjo, šibkega utemeljevanja in dokazovanja, poenostavljenega obravnavanja teh vprašanj zgolj z ene plati itd., ostanejo za mlade ljudi nelogični, premalo konkretni, nerazumljivi in zato tudi mnogo bolj prepričevalni. Večina mladih ljudi, ki so žejni jasnih opredelitev in razlag, s takim poukom ni zadovoljna. Mladina teži po napredni, svetovno nazorski in idejni dojemljivi in prepričevalni izobrazbi ter vzgoji, ki ji jo je šola dolžna zagotoviti.

Ogledali smo si kvarne posledice v svetovnonazorskem in moralnem razvoju mladega človeka, če mu dom s silo preprečuje napredno svetovnonazorsko osamosvajanje. Dejali smo, da zaradi verskega pritiska staršev otrok lahko izgubi zaupanje in spoštovanje do šole in učitelja, kar ima daljnosežne negativne posledice za ves otrokov osebnostni razvoj. Ta nevarnost obstaja pri osnovnošolskem začetniku in pri otroku z manjšo vztrajnostjo, kritičnostjo, samostojnostjo in odločnostjo. V višjih razredih pa se sprevrže verski pritisk staršev na otroka navadno v njihovo lastno škodo. Otrok spozna, da mu hočejo vsiliti nekaj, česar ne more sprejeti, ker ni v skladu z znanstveno resničnostjo, da ne spoštujejo njegovega samostojnega osebnostnega razvoja, da ga omejujejo v njegovi individualni svetovnonazorski svobodi in da mu preprečujejo, da bi se vzgajal in izobraževal v skladu z nazori in potrebami časa, v katerem živi. Otrok se takim vplivom upre in jih noče sprejemati. Temu sledi navadno poostren pritisk, podkrepljen z raznimi sankcijami, kar začne otroka vedno bolj odtujevati od staršev in krniti njegovo zaupanje in spoštovanje do njih.

Dostikrat pa ostane omahljiv, neodločen in kompromisarsko misleč otrok na pol poti, pa skuša zadostiti obema, domu in šoli. Noče se zameriti ne enemu ne drugemu. V takih primerih lahko ubere dvorezno pot, tako da eno razlago sprejema, drugi pa se dvolično prilagaja. Možnosti sta dve: bodisi da sledi šoli, pred starši pa igra, in obratno: verjame staršem, šolo pa izigrava. V drugi položaj ga dostikrat silijo nespametni starši sami, ko mu svetujejo, naj se v šoli ravna in govori tako, kakor želi učitelj, čeprav mora verjeti le temu, kar ga o veri učijo starši in v cerkvi. Čim večji in razumsko razvitejši je otrok, tem bolj se zateka k nasprotni možnosti. Čeprav je prepričan o tistem, kar ga učijo v šoli, pa se iz strahu pred starši in zavoljo ljubega miru navidezno podreja tudi verskim zahtevam doma. Kolikokrat so starši prepričani, da je njihov sin pri maši ali verouku, v resnici pa prebije ta čas na nogometnem igrišču ali v kaki nekontrolirani družbi. Naj navedem še enkrat za to misel tako značilno izjavo nekega mladinca: »Kadar so me starši spodili v cerkev, je držala moja pot vedno mimo nje.«

Taka dvolična taktika, hinavstvo in laž zelo škodujejo otrokovemu zdravemu in moralnemu razvoju. Kot vse človekove slabosti lahko preidejo v navado tudi dvoličnost, laž in hinavščina, in sicer do take mere, da postanejo njegova življenjska potreba. Svojo versko dvoličnost bo otrok kaj hitro razširil tudi na druge življenjske odnose in področja. Postane lahko njegov ustaljeni način življenja, ki se izraža v večnem računarstvu, špekuliranju, intrigiranju, v nezanesljivosti obljub, obračanju po vetru itd.

Zato bi morali imeti starši in vzgojitelji nenehno pred očmi, kako življenjsko pomembno je, da se mlad človek dokoplje do napredne svetovnonazorske usmeritve, in kolikšno vzgojno škodo mu povzročamo, če ga v tem procesu kakorkoli omejujemo in zaviramo.

Franc Stunčnik

Triglav in Hoče - mladinska prvaka

NA PRVENSTVU V NOVEM MESTU JE NASTOPILO 7 MOŠKIH IN 3 ŽENSKE EKIPE — DOMAČE ODBOJKARICE BI BILE LAHKO CELO PRVAKINJE, MLADINCI PA ZARADI NEVIGRANOSTI NISO ZABELEŽILI NITI ENE ZMAGE — GLEDALCEV MALO (VZROK: VROČINA), ORGANIZACIJA ODLIČNA (PO MNENJU VODSTEV EKIP IN PREDSTAVNIKOV OZS)

Novomeški ljubitelji odbojke so imeli preteklo soboto in nedeljo priložnost videti na igriščih na Loki najboljše mladinske ekipe Slovenije v borbi za naslove prvakov. Žal, te priložnosti niso vsi izkoristili. — Vzrok je prav gotovo v veliki vročini, saj je sonce tako v soboto kot v nedeljo neusmiljeno žgalo. Tako je bilo gledalcem res težko vzdržati na razžarjenih igriščih, posebno ker je v neposredni bližini vabila osvežujoča Krka.

Ob otvoritvi tekmovanja je tekkmovalce pozdravil v imenu prirediteljev Občinske zveze za telesno kulturo in TVD Partizan Novo mesto tovariš Jože MALIC, nato pa je delegat republiške zveze tovariš Hvala. Moške ekipe (ženske so tekmovale šele v nedeljo dopoldne) so razdelili v dve skupini. V prvi so bili Kanal, Jesenice, Žirovnica in domači Partizan, v drugi pa lanski prvak Hoče, Fužinar in Kamnik.

Že prve borbe so pokazale, da bomo gledali dobro odbojko. Ekipe so bile izenačene, posebno v prvi skupini. Domača mladinska ekipa je pričela tekmovanje kot eden od favoritov, vendar pa so bile želje po dobri uvrstitvi pretirane. Že prva tekma je pokazala vse slabosti domače vrste, ki se je za tekmovanje očitno premalo pripravljala (bila je sestavljena teden dni pred tekmovanjem). Tako so že skoraj dobljeno tekmo z Jesenicami izgubili in potem je zaradi očitkov in nesoglasij (take stvari so v novomeški odbojki običajna) morala padla.

V prvi skupini so bile ekipe najbolj izenačene. Zmagala je ekipa Žirovnice pre Kanalom, Jesenicami in domačim Partizanom, v drugi skupini pa je zmagala ekipa Partizana iz Hoč pred Fužinarjem in Kamnikom. Prvi dve ekipi iz vsake skupine sta se pomerili v polfinalu. Hoče so premagale Kanal, Fužinar pa Žirovnico. V finalnem srečanju so lanski prvaki — Partizan iz Hoč — zasluženo premagali Fužinarja s 3:0 in ponovno osvojili naslov prvaka LRS in pokal OZS. V srečanju za tretje mesto so odbojkarji iz Kanala premagali Žirovnico, Jeseničani pa za peto mesto Kamnik z 3:0.

Zmagovalna ekipa Partizana iz Hoč je bila brez dvoma najboljša. Zasluženo je bila prva, saj je pokazala največ od vseh.

Mladinke so pokazale manj, kot smo pričakovali. Tudi nanje je vplivala vročina. Novomeščanke so imele lepo priložnost, da si priborijo prvenstvo, vendar so v odločilni tekmi s Triglavom klonile. Poznala se je odsotnost Sajetove, ki je neizkušena rezervna igralka ni mogla uspešno nadomestiti. Ko je Sajetova v drugi tekmi z Jesenicami igrala, so bile domače odbojkarice bolj zanesljive in so premagale Jeseničanke celo z 2:0. Nove prvakinje so postale Kranjčanke, ki so v obeh srečanjih zmagale, čeprav nad Jesenicami z velikimi težavami.

Po mnenju vodstev ekip in predstavnikov republiške zveze je bila organizacija tekmovanja zelo dobra (pri tem ima glavno zaslugo predsednik odbora za šport ObZTK tov. Pučko). Tekmovanje je poteklo brez pritožb, saj so tako domači (Romih, Urh, Janežič) kot ljubljanski sodniki (Hvala, Šugman) svojo nalogo prav dobro opravili.

fm

BELA KRAJINA (Črn.): RUDAR (Velenje) 5:3

Na povratni tekmi za vstop v slovensko nogometno ligo je 24. junija Bela krajina v Črnomlju premagala velenjskega Rudarja s 5:3. Kljub izdatni zmagi pa se Bela krajina ni kvalificirala, ker je tekmo v Velenju izgubila z 1:9. Gole so na nedeljski tekmi v Črnomlju dosegli: Švajger, v 2. in 55. minuti, Medič v 63., Žunič I v 66. in Vignjevič v 68. minuti za Belo krajino, za Rudarja pa je bil dvakrat uspešen Jelen in enkrat Majdak. Najboljši v domači vrsti je bil vratar Žunič.

šf

Krmeljski rokometaši v Slovenjgradcu

Na kvalifikacijskem turnirju za vstop v republiško rokometno ligo, ki je bil 24. junija v Slovenjgradcu, so krmeljski igralci premagali Velenje z 21:19 ter izgubili tekmi s Slovenjgradcem in z Beltinci. Čeprav se niso uvrstili v republiško ligo, je to uspeh, saj so brez trenerja.

D. B.

Za zaključek slovesnosti v Adlešičih so se v nedeljo pomerili še dečki na novem šolskem telovadišču s priljubljeno igro z žogo »Med dvema ognjema«. Zdaj ni več strahu, da bi žoga padla v sosedovo pšenico ali kam v košato travo...

Bavdek spet najboljši!

Preteklo soboto je bilo po daljšem odmoru na Loki prvo atletsko tekmovanje. Članski ekipi domačega Partizana sta se borili za točke v C programu republiškega ekipnega prvenstva, v B programu prvenstva Slovenije za mlajše mladinke pa so se merile tekmovalke atletske sekcije šolskega športnega društva »Katja Rupena« iz osnovne šole Novo mesto.

Tekmovanje je bilo na Loki, zato dobri rezultati tekov na kratke proge niso presenetljivi, saj je znano, da je proga na Loki med najboljšimi in »najhitrejšimi« v Sloveniji. Tako sta oba zmagovalca na 100 metrov (Padovan in Novakova) izboljšala svoje osebne rekorde — Padovan na prav dobrih 11,4, Novakova pa na 13,5. Najboljši tekmovalec pa je bil tudi tokrat Miro Bavdek, ki je z dvema lepima zmagama in solidnima rezultatoma (v skoku v višino — 181 cm) v daljino pa 620 cm!) prispeval skoraj 1600 točk svoji ekipi. Omenimo še dober Košmrljev rezultat v metu krogle (11,84 m) in Ostankov uspeh v teku na 1000 m.

Rezultati: moški: 100 m: Padovan 11,4, Pavliha 11,5, Mavrin 12,1; **1000 m:** Ostanek 3: 47,3, Burger 3:02,0; **višina:** Bavdek 181 cm, Berger 158 cm, Srovin (M. peč) 158 cm; **daljina:** Bavdek 620 cm, Istenič 600 cm, Padovan 555 cm; **krogla:** Košmrij 11,84 cm, Hrastar 10,80 m; **kopje:** Istenič 49,60 m (izven: Špilar 67,15 m).

Ženske: 60 m: Marcijuš in Križman 8,8; **100 m:** Novak 13,5, Bohte 14,3; **višina:** Novak, Turk, Golobič vse 122 cm; **daljina:** Černe 407 cm, Bohte 404 cm; **krogla:** Marino 7,52 m, Černe 7,45 m, Ilc 7,34 m.

fm

Pionir - prvak balinarske lige

Zaključeno je tekmovanje v občinski ligi Novega mesta, ki je v dveh mesecih pritegnilo skoraj sto balinarjev. Tudi v Ljubljani so vzeli za osnovo tekmovanj balinarsko ligo in imajo sedaj okoli trideset klubov, od tega kar šest v zvezni ligi. Novomeško tekmovanje je od lanskega leta pokazalo velik napredek tako v kvaliteti kot v množičnosti.

V zadnjih dveh kolih je Pionir obdržal vodstvo ter kot edini neporaženi postal letošnji zmagovalec. Tudi lansko leto je bil prvak Pionir, kar kaže, da mu ta način tekmovanja najbolj ustreza. V zadnjih dveh kolih je Pionir igral z Borcem in zmagal 13:3 in 13:11. V drugi igri je Borac vodil že 9:0 in 11:6, vendar zaradi premalo izkušenj ni mogel zaključiti igre v svojo korist. V drugi tekmi je Pionir igral s Poštarjem neodločeno (13:9 in 11:13), kar je zadoščalo, da je s prednostjo dveh točk osvojil prvo mesto. Za četvorko Pionirja so izmenoma igrali naslednji tekmovalci: Plantan, Juntez, Rapuž, Židanek, Vovko in Hren.

Zelo zanimiva je bila igra med Železničarjem in ONZ, ki se je končala neodločeno (5:13 in 13:12). S tem rezultatom si je Železničar zagotovil drugo mesto, ONZ je izgubil še eno točko z Novoteksom, ko je igral 13:8 in 8:13, Poštar pa je premagal Borca 13:3 in 13:10. Končna lestvica je naslednja:

1. PIONIR	243:147	15 točk
2. ŽELEZNIČAR	216:170	13 točk
3. ONZ	215:251	11 točk
4. NOVOTEKS	172:202	9 točk
5. POŠTAR	190:229	8 točk
6. BORAC	137:229	4 točk

Prve tri ekipe so se plasirale na okrajno prvenstvo, ki bo ta teden v Novem mestu.

Hkrati je potekalo tudi tekmovanje rezervnih ekip. Tudi tu so bile borbe zanimive, tako da je zmagovalca določil šele boljši količnik. Rezervne ekipe so igrale le po eno igro, pozna pa se jim, da imajo tekmovalci premalo nastopov.

Vrstni red rezervnih ekip je naslednji: 1. ŽELEZNIČAR 6 točk (81:53=1,53), 2. ONZ 6 (89:70=1,27), 3. NOVOTEKS 4, 4. PIONIR 3, 5. POŠTAR 1. (en)

Pionirske gasilske desetine so tekmovale

24. junija je bilo na novomeškem stadionu okrajno tekmovanje pionirjev gasilcev. Posebej so tekmovali pionirji od 13. do 15. leta in pionirji od 10. do 12. leta. Starejši pionirji so imeli na programu met cevi na 105 metrov, prehod po viseči lestvi, štafetni tek 4x100 metrov z zaprekami, met žoge v koš na razdalji 4 metre in redovne vaje. V tej skupini so zmagali novomeški »Železničarji« s 376 točkami pred pionirji iz Skopic s 371, Sevnico 360 in Brestanico, ki je zbrala 311 točk. Prehodni pokal je prejela desetina »Železničarja« iz Novega mesta.

Mlajši pionirji so tekmovali v šolski vaji z brentačo in v brizganju v tarčo, prehodu po viseči lestvi, igri »med dvema ognjema« in redovnih vaj. Pri oceni tekmovalne komisije je bilo desetini z Dvora priznanih 452 točk, brežiški desetini 440 in šentjernejskim pionirjem 380 točk. Desetina z Dvora je prejela rokometno žogo.

Predsednik tehnične komisije Leo Koman je podelil nagrade pionirskim desetinam in jim čestital za uspeh in zgledno disciplino med tekmovanjem. Okrajna gasilska zveza, ki je tekmovanje priredila, se je s tem oddolžila mladim gasilcem za vse prizadevanje, ki so ga pokazali pri borbenosti in v vseh veščinah. Pionirji so še enkrat dokazali, da so resnično pripravljeni preprečevati požarne nesreče.

Polde Cigler

Kranjski mladinci so obiskali Krmelj

Mladinski aktiv »Save« iz Kranja je v nedeljo obiskal krmeljske rudarje. Ko so dobili v dar miniaturno rudniško svetilko, so si gostje ogledali rudniške naprave. Potem se je začelo tekmovanje v šahu in kegljanju. V šahu so gostje premagali Krmeljčane s 3:2, v kegljanju pa so kranjski mladinci zmagali z razliko 14 kegljev. Popoldne je aktiv »Save« pripravil kulturno zabavno prireditev, nato pa so skupaj s krmeljskimi rudarji odšli na Malkovec. Podobnih srečanj bi si še želeli.

B. D.

Šahovsko prvenstvo v Radencih

10. junija je bilo odigrano v Radencih ob Kolpi šahovsko prvenstvo. Med osmimi igralci je zmagal Vinko Kobe in postal šahovski prvak tega kraja. — Vrstni red: 1. Vinko Kobe 6,5, 2. Jurij Šuster 6, 3.—4. Alfonz Šterbenc in Jurij Kobe 4,5, 5. Slavko Kuretič 2,5, 6.—7. Darko Kranjac in Jože Kobe 1,5, 8. Slavko Volf 1 točko.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 27. junija: **Zoran**
Petek, 28. junija: **Peter**
Sobota, 29. junija: **Emilija**
Nedelja, 1. julija: **Bogoslav**
Ponedeljek, 2. julija: **Marija**
Torek, 3. julija: **Nada**

ZAHVALE

Ob bridki izgubi našega ljubega moža, očeta, starega očeta

JOŽETA KRANJČIČA
iz Karteljevega

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju in bolnikom pljučnega oddelka, uslužbencem »Novoteksa« ter krajevni organizaciji Zveze borcev za vence.

Žalujoči: žena Marija, sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo

---

Ob izgubi dragega očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA KRAMARŠIČA
iz Dol. Straže

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga spremili v poslednji dom ter mu darovali cvetje in vence. Hvala duhovščini, gasilskemu društvu iz Dol. Straže, kolektivoma tovarne zdravil in Novoteksa. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ana, sinovi in hčere z družinami

Ob prerani izgubi naše hčerke, sestre in nečakinje

JULKE KONCILIJA
z Rdečela kala

se od srca zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti ter obsuli njen grob s cvetjem, vaščanom, mladinski organizaciji iz Trebnjega ter mladini novomeškega učiteljišča. Posebno se zahvaljujemo tovarišu Roču iz Ljubljane ter gasilskima četama z Gornjega vrha in iz Dobrniča, kakor tudi pevskemu društvu iz Ljubljane.

Žalujoči: mama, bratje: Jože z družino, France, Tone in sestra Jožica

---

Martin Vidic iz Smolenje vasi 54 se iskreno zahvaljujem kolektivu in sindikalni podružnici industrije obutve za izkazano denarno pomoč ob požaru. V nesreči me je tolažila tudi misel, da me moji sodelavci niso pozabili.

MALI OGLASI

60 AŽ PANJEV s čebelami prodam. Franc Hudoklin, Dol. Suhadol 22, p. Brusnice.

ŽELEZNO »Lutzovo« peč in lijak s pipo prodam. Marija Rožina, Šmihelska 3.

DVOJNA VRATA 132x195, kuhinjsko kredenco in kuhinjsko mizo prodam. Naslov v upravi lista (783-62).

STANOVANJSKO HIŠO, takoj vseljivo, prodam ali zamenjam. Rudi Pušenjak, Mokro polje 5, p. Šentjernej.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, lahko tudi začetnica, išče s 1. julijem družina s tremi otroki. Pogoji dobri! Semrl, Kranj, Kopališka 14c.

STROJEPISJE, slepo, desetprstni sistem, računim v 50 urah. Mici Kastelic, Brežice, Cesta bratov Milavcev 37.

HITRO IN POCENI kemično očisti oblačila, opere perilo — PRALNICA-KEMIČNA ČISTILNICA, NOVO MESTO.

KINO

Črnomelj: 29. junija in 1. julija francoski film »Do zadnjega diha«.

Metlika: 30. junija in 1. julija ameriški film »Karneval v New Orleansu«.

Novo mesto — »Krka«: od 29. junija do 2. julija francoski film »Resnica«.

Mokronog: 30. junija in 1. julija ameriški barvni film »Trapez«.

Semič: 1. julija ameriški film »Tri ure do odločitve«.

Sevnica: 30. junija in 1. julija ameriški barvni film »Ovčar«.

Trebnje: 30. junija in 1. julija italijanski barvni film »Vstajenje«.

PREKLICA

Preklicujem izgubljene zdravstvene izkaznice: št. 463733 — **Terezija Vidic,** št. 463834 — **Martin Vidic,** št. 463735 — **Jože Vidic,** št. 483643 — **Vera Vidic** in št. 488805 — **Dušan Vidic,** vsi iz Smolenje vasi 54.

Franc Avguštin s Podturna pri Dol. Toplicah preklicujem žaljive besede proti Ivanu Finku s Podturna.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD IZ KOSTANJEVICE SPOROČA

Maja sta bili rojeni dve deklici. — Porok ni bilo. — **Umrli so:** Jera Božičnik, gospodinja iz Malih Vodenic, 71 let; Rozalija Draksler, upokojenka iz Kostanjevice, 77 let; Milan Skrjanc, učenec iz Kostanjevice, 9 let; Ana Juršič, kmetovalka iz Oštrca, 39 let; Terezija Klemenčič, kmetovalka iz Oštrca, 69 let.

MATIČNI URAD IZ VIDMA-KRŠKEGA SPOROČA

Maja so bili rojeni 1 dešek in 2 deklici.

Poročili so se: Konrad Jazbec, delavec, in Justa Malus, kuharska pomočnica, oba iz Vidma-Krškega; Rafael Magdič, upokojenec, in Danijela Komučar, šivilja, oba iz Vidma-Krškega; Janez Kos, učitelj iz Koprivnice, in Emilija Zupan, trgovska pomočnica z Vojskega; Stanko Pustavrh, klepar iz Novega mesta, in Marija Baškovec, strojni tehnik iz Vidma-Krškega.

Umrli so: Ana Planinc, poljedelka iz Vidma-Krškega, 71 let; Marija Cerjak, poljedelka iz Bučerce, 72 let; Franc Bertole, poljedelec iz Zdol, 47 let; Franc Radišek, upokojenec iz Vidma-Krškega, 87 let; Ivan Petriš, dijak iz Zagreba, 17 let.

MATIČNI URAD IZ DOBRNIČA SPOROČA

Maja ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Franc Kužnik, električar iz Gor. Nemške vasi, in Emilija Strajnar, kuharica iz Vavpče vasi; Jože Udovič, delavec iz Repč, in Ana Jaklič, kmetovalka z Gornjega vrha; Jože Mikec, delavec iz Odrge, in Marija Nose, kmetovalka iz Dolenjega vrha.

Umrli so: Franc Strniša, kmetovalec iz Gorenjega vrha, 64 let; Marija Zupančič, užitkarica iz Korit, 79 let; Franc Novak, kmetovalec iz Zagorice, 66 let; Mihael Hrastar, kmetovalec iz Mirne vasi, 66 let.

MATIČNI URAD IZ BUČKE SPOROČA

Maja je bil rojen en dešek.

Poročili so se: Peter Skok upokojeni rudar iz Idrije, in Marija Peterlin, hči kmeta iz Dul; Jože Rabzelj, sin kmeta s Hrvaškega broda, in Marija Marušič, kmečka delavka iz Dol. Radulj.

Umrla je: Terezija Gorenc, gospodinja iz Jerman vrha, 56 let.

ČRNOMALJSKI MATIČNI URAD SPOROČA

Maja so bili rojeni trije dečki in ena deklica.

Poročili so se: Danijel Kobe, trgovski pomočnik iz Črnomlja, in Marija Mušič, trgovska pomočnica iz Dragatuša; Vukašin Lekić, podoficir JLA, in Ana Lojk, trgovska pomočnica, oba iz Črnomlja; Slavko Težak, skladiščnik iz Božakovega, in Katarina Miketič, delavka iz Tribuč; Jožef Bučar, posestnik iz Grabrovca, in Angela Grahek, delavka iz Rožanca.

Umrli so: Doroteja Jerčinovič, užitkarica iz Gribelj, 83 let; Ana Strucelj, užitkarica iz Otovca, 83 let; Marija Sikonja, gospodinja iz Loke, 54 let; Ana Semen, gospodinja iz Vranovič, 62 let.

NOVOMEŠKI MATIČNI URAD SPOROČA

V času od 18. do 25. junija je bilo rojenih 16 dečkov in 16 deklic.

Poročila sta se: Stanislav Glinšek, strojnik iz Celja, in Jožefa Kastelic, uslužbenka iz Šentjošta.

Umrli so: Alojz Kren, zidar iz Mačkovca, 37 let; Franc Kolenc, otrok iz Jablane, 4 leta; Janez Sašek, posestnik iz Dol. Suhadola, 70 let; Neža Vidmar, gospodinja z Vrtače, 84 let; Jože Kranjčič, kmet iz Gor. Karteljevega, 86 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Darinka Senica iz Gor. Straže — dečka, Teodora Žiberi iz Dol. Globodola — deklico, Slavica Ljubi iz Dol. Karteljevega — dečka, Marija Brulc z Dolža — dečka, Rezka Sneberger iz Stalcerjev — dečka, Marija Zupančič iz Sadinje vasi — deklico, Anton Strahan iz Jugorja — deklico, Stefka Kovačič iz Dol. Brezovice — deklico, Otilija Vrček z Jezera — dečka, Slavka Hlebec z Dol. Kamenc — deklico, Ladislava Žigon iz Ljubljane — deklico, Amalija Sukovič iz Mirne peči — deklico, Ivanka Vidic iz Kočevja — dečka, Angelca Miritič iz Vel. Lipovca — deklico, Frančiška Cimermančič s Hriba — deklico, Antonija Hrastar iz Ljubljane — deklico, Milka Sketelj z Razdrtega — dečka, Jožica Žagar iz Črnomlja — deklico, Cilka Gider iz Šalke vasi — deklico, Milka Fornazarič iz Rese — deklico, Marija Glavič iz Gorenjega — dečka, Ivanka Jevšek iz Regerče vasi — deklico, Majda Hrovatič iz Stopič — dečka, Berta Vučko iz Impolce — deklico, Vida Cimprič z Griča — deklico, Zvonka Kulovec iz Dol. Straže — deklico, Vera Kusold iz Rudnika — dečka, Nada Slaus iz Šentjerneja — dečka, Zdenka Vehovec iz Žužemberka — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožefa Urek iz Jereslavec — deklico, Terezija Vogrinc iz Jereslavec — deklico, Anica Prah iz Sevnice — deklico, Anica Komar iz Zaprešiča — deklico, Zofija Bertole iz Pišec — dečka, Marija Knežič iz Kraja Gornjega — deklico, Ankica Devčič iz Zagreba — dečka, Terezija Zakošek iz Dol. Pirošice — dečka, Alojzija Smerdelj iz Studenca — deklico, Marija Sintič iz Oštrca — dečka.

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis štipendij ObLO Novo mesto

Komisija za podeljevanje štipendij pri ObLO Novo mesto razpisuje za šolsko leto 1962-63 naslednje

štipendije

na univerzi:

1 štipendijo za slov. ruščino, 1 štipendijo za francoski jezik, 1 štipendijo za matematiko-fiziko, 1 štipendijo za psihologijo-pedagogiko;

na VPŠ:

3 štipendije za ruščino-slovenščino, 4 štipendije za matematiko-fiziko, 4 štipendije za tehnično vzgojo, 4 štipendije za kemijo-biologijo, 1 štipendijo za glasbeni pouk;

na višji gospodinjski šoli:

2 štipendiji za gospodinjski pouk;

na srednjih šolah:

3 štipendije za učiteljišču (višji letniki), 3 štipendije na srednji šoli za telesno vzgojo.

Štipendije bodo podeljene v višini, ki jo bo določila komisija.

Prošnje naj interesenti pošljejo komisiji za podeljevanje štipendij pri ObLO Novo mesto najkasneje do 31. julija 1962. — Prošnji je treba priložiti: a) prepis zadnjega šolskega spričevala, b) potrdilo o premoženjskem stanju.

Prednost imajo otroci padlih borcev NOV in študenti (dijaki) z dobrim šolskim spričevalom.

Vabilo Socialistične zveze v Črnomlju

Odbor mestne organizacije SZDL v Črnomlju sklicuje zbor članstva za četrtek, 28. junija, ob 20. uri v Domu ljudske prosvete v Črnomlju. Na zboru bomo obravnavali važna družbeno-politična, gospodarska in druga vprašanja. Vabimo člane SZDL in tudi ostalo prebivalstvo, da se zbora zanesljivo udeleži!

PODJETJE

»ELA« V NOVEM MESTU

obvešča vse potrošnike, da je povečalo proizvodnjo

električnih aluminijastih loncev

po 30 in 40 litrov za kuhanje perila in raznih jedil. Lonci so zelo praktični in poceni. Akumuliranje toplote zmanjšuje porabo električnega toka

PRI UPORABI ŽELIMO MNOGO USPEHA!

Našim sodelavcem in dopisnikom!

V Uradnem listu FLRJ štev. 23 je 6. junija 1962 izšel odlok o načinu izplačevanja honorarjev, po katerem Vam bomo lahko v prihodnje nakazovali honorar samo na žiro račun pri komunalni banki v kraju, kjer stalno prebivate. Prosimo vas, da nam čimprej sporočite številko svojega žiro računa, da bo izplačilo honorarjev lahko v redu potekalo, hkrati pa nam pošljite tudi svoj točen naslov.

Če po omenjenem odloku in uredbi, ki je bila objavljena v istem uradnem listu, niste dolžni odpreti žiro računa, nam za izplačilo honorarja predložite pismeno izjavo, da vam po odredbi ni treba odpreti žiro računa.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: **Marija Zabkar,** hči kmeta iz Križišča, je padla s kolesa in si poškodovala glavo, **Amalijo Blažič,** gospodinjo iz Smolenje vasi, je sunil vol v prsi, **Jožefa Dremšek,** upokojenka z Lešnice, je z voza padla na grabije in si poškodovala vrat, **Anton Švajger,** delavec iz Krupe, je vtaknil prst desne roke v stiskalnico, **Veronika Petrina,** gospodinja iz Kamanja, je padla in si poškodovala levo roko, **Polde Potočar,** sin kmeta iz Gor. Brezovice, je padel z voza in si poškodoval desno roko, **Ivan Kraševec,** sin kmeta iz Gor. Lokvice, je padel s češnje in si poškodoval levo roko, **Jože Kelnerič,** sin delavca iz Šmarja, je padel in si poškodoval glavo, **Zvonka Bahoriča,** sina kmeta iz Zakanja, je pritisnil voz in mu poškodoval desno roko, **Alojz Avsenik,** upokojenec z Drganjih sel, je padel s češnje in si poškodoval prsni koš.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: **Stjepan Balja,** čuvaj iz Prigorja, si je pri padcu z voza poškodoval prsni koš, **Stjepan Budič,** delavec iz Bobovca, se je obstrelil po levi nogi in roki, **Jelica Sepec,** gospodinja iz Brdovca, je padla z hleva in si zlomila levo nogo, **Pavel Lendaro,** delavec iz Sevnice, je padel s kolesa in si poškodoval glavo, **Franc Lipoglavšek,** invalid iz Kladja, se je usekal v desno koleno, **Marija Pinterič,** gospodinja iz Artič, si je pri padcu poškodovala glavo, **Josip Muranič,** delavec iz Brezja, je padel na poti in si poškodoval levo koleno.

Ne ukinjajmo regresov za počitniške domove!

Letos je v mnogih kolektivih zaslediti težnjo po odpravljanju ali zniževanju regresov za počitniške domove. Republiški odbor sindikatov je sprejel priporočilo, naj kolektivi tega ne delajo, ampak naj raje poskrbe za pravičnejšo delitev popustov. Statistike kažejo, da so lani neposredni proizvajalci uporabili samo 38 odst. zmogljivosti naših počitniških domov, vse ostalo pa so zasedli uslužbenci ali ljudje z višjimi prejemki. Zato republiški odbor priporoča, naj podjetja letos ne zmanjšujejo sredstev, namenjenih regresom, pač pa naj jih dodeljujejo tako, da bodo pretežni del prejeli proizvajalci z nižjimi prejemki, ostali pa naj bodo deležni le manjših popustov ali pa sploh ne. Merilo pri dodeljevanju regresa naj bo torej osebni dohodek posameznika. Le tako bomo dosegli, da bodo dopust v počitniških domovih preživljali predvsem delavci, saj smo jih prav za nje gradili.

Amaterska vožnj v Semiču

Nad 50 članov avto-moto krožka v Semiču je odšlo 17. junija na amatersko vožnjo. Pod vodstvom Antona Lovka so vozili iz Semiča do Črnomlja, skozi Gradac in Metliko ter se vrnili v Semič. Prireditev je bila v počastitev minulega dneva mladosti. I. S.

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

NESREČE

PES POVZROČIL NESREČO

23. junija se je v Češnjici zgodila prometna nesreča. Barbara Urbanč iz Zasapa je na povodcu vodila kravo, ki je vlekla vprežni voz. Ko je srečavala mopedista Alojza Perva, je čez često skočil pes in splašil kravo. Mopedist je zapeljal v jarek, Urbančeva pa je padla pod voz in dobila težke poškodbe. Nezavestno so odpeljali v brežiško bolnišnico.

Z MOTORJEM V KOSILNICO

23. junija je proti Tržišču vozil neosvetljeno motorno kosilnico Ivan Fister. Naproti je pripeljal motorist Igor Malus iz Tržišča, ki je vozil po sredi ceste. Malus se je zaletel v kosilnico in se laže poškodoval, prav tako tudi njegov sopotnik. Na vozilih je za 150.000 dinarjev škode.

MOTORIST V JARKU

24. junija sta se proti Cateškim Toplicam peljala motorist Vlado Kodrič in njegova žena. Ker je Kodrič prehitro vozil, ga je na ovinku zanesilo v jarek, potem pa se je prevrnil. Oba s sopotnico sta se laže poškodovala, na motorju pa je za 30.000 dinarjev škode.

TOVORNJAK PO LEVI STRANI

23. junija je proti Mokremu polju vozil tovornjak Franc Rifelj iz Cerovega loga. Na nepreglednem ovinku je srečal mopedista Jožeta Jordana. Ker je Rifelj vozil po levi strani, je prišlo do nesreče, pri kateri se je mopedist laže poškodoval.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 19.30, 22.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 29. JUNIJA: 8.30 Zabavni kalejdoskop — 8.55 Pionirski tednik — 9.45 Zborovske skladbe Antona Hajdriha — 11.55 Vedri intermezzo — 12.15 Kmetijski nasveti — dr. Drago Sabec: Zajedalske bolezni — 13.30 Glasbeni omnibus — 17.40 Ples ob 17.40 — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Zabavni ansambli v plesnem ritmu — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Večer v Copacabani.

SOBOTA, 30. JUNIJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 9.10 Zabavni kalejdoskop — 11.00 Trije prizori iz Kozinove opere »Ekvinokcij« — 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vzgoja in bolezni nagelja — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Iz raznih dežel — 17.05 Gremo v kino — 17.50 Sobotni izlet na Havaje — 19.05 Domači napevi za sobotni večer — 20.00 Za prijeten konec tedna — 22.15 Oddaja za naše izseljence.

PONEDELJEK, 2. JULIJA: 8.05 Zabavni kalejdoskop — 8.55 Za mlade radovedneže — 11.00 Dunajski simfoniki — 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Martin Mis: Katerih sredstev za zaščito rastlin se lahko letos poslužimo — 14.05 Glasbeni omnibus — 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 17.05 Arije skozi stoletja — 18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični koncert — 21.43 Majhni zabavni ansambli.

TOREK, 3. JULIJA: 8.25 Zabavni kalejdoskop — 9.10 Odmevi iz nordijskih dežel — 9.45 Vaški kvintet s pevci — 11.00 Besedo imajo pihala — 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Tone Wagner: Popravilo hmeljišč, ki jih prizadene neurje — 13.30 Iz oper slovenskih avtorjev — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 17.05 Z našimi skladatelji po domovini — 18.30 Poje komorni zbor iz Maribora — 20.00 Udar na udar — 21.46 Po strunah in tipkah — 23.05 Se veš . . .

SREDA, 4. JULIJA: 8.00 Mladinska radijska igra — Aleksander Marodič: Jastrebov sin — 9.25 Zabavni orkestri naših radijskih postaj — 10.00 Se pomnite, tovariši . . . — 11.30 Primorska v borbi — 13.30 Iz borbe v svobodo — 13.56 Razpoloženjska glasba z zabavnimi orkestri — 15.15 Potpuri vedrih ritmov — 16.00 Melodije za prijetno popoldne — 17.15 Zabavni zvoki — 18.00 Proslave dneva borca — 19.05 Lepe melodije — 20.00 Mali koncert zabavnega orkestra RTV Beograd — 22.15 Zaplešimo z domačimi orkestri in ansambli.

ČETRTEK, 5. JULIJA: 8.05 Lirične melodije L. M. Skerjanca 9.30 Zabavni kalejdoskop — 9.25 Arije iz Gounodovega Fausta — 11.30 Priljubljene popevke — 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Dušan Butara: Gojenje zelenega bora in črnega ribeza — 13.30 Chopin in trije pianisti — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede — Stane Sever — 22.15 Naš skupni studio.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu — IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 dinarjev — Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal 33 — TELEFON štev. 127 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.